

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5000 izvodov — Uredja ga uredniški odbor — Odgovorni urednik Peter Likar — Telefon uredništva 33-511, telefon glavnega urednika 580, odgovornega 583 — Cena posamezni številki v prodaji 20 din — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP — »Primorski tisk« v Kopru

NE LE UGOTAVLJATI - DELATI JE TREBA

NA PARTIJSKI KONFERENCI KOMUNISTOV LITOSTROJA SO SI NATOČILI ČISTEGA VINA — PARTIJSKI RAČUNI V OSNOVNIH ORGANIZACIJAH MORAJO BITI ENOSTAVNI IN POŠTENI — POSPEŠEVATI MORAMO INTEGRACIJO (ZDRUŽEVANJE) PODJETIJ - SESTANKI NISO LE ZATO, DA PIŠEMO »BLESTEČE« ZAPISNIKE; SKLEPE JE TREBA TUDI URESNIČEVATI — NEKATERIM KOMUNISTOM, KI NA SESTANKIH ŽE LETA IN LETA NISO ODPRLI UST, BOMO MORALI RAZVEZATI JEZIKE — OZKA OSEBNA STALIŠČA NE MOREJO BITI TUDI STALIŠČA KOLEKTIVA — SINDIKALNA ORGANIZACIJA JE ŠOLA PARTIJE IN NE TRGOVINA — V PRETEKLEM OBDOBJU SMO SPREJELI V ZK LE 6 NOVIH ČLANOV — NOČEMO »INDUSTRIJSKIH TURISTOV« — USTANOVILI BOMO VEČERNO POLITIČNO ŠOLO

V nedeljo, dne 30. septembra, je bila v mali kino dvorani redna letna konferenca ZK Litostroja. Razen številnih delegatov in gostov iz nekaterih slovenskih in jugoslovanskih tovarn sta bila na konferenci tudi član okrajnega komiteja ZK Uroš Rupreht in sekretar občinskega komiteja Ljubljana-Siška Lojze Novak.

Uvodni referat je prebral sekretar tovarniškega komiteja ZK inž. Tone Kovič. Že uvodoma je ugotovil, da morajo vsi člani ZK postati dobri družbeno-politični delavci, kajti za take, ki hočejo samo vedriti v vrstah ZK, največkrat samo iz osebnih koristi, ni prostora. Rekel je, da smo v zvezi s tem in tudi z drugimi nalogami že marca po osnovnih organizacijah študirali materiale tretjega plenuma CK ZKJ in sprejeli precej sklepov za njihovo izvajanje, vendar nekatere organizacije še niso pričele uporabljati novih delovnih metod. Moramo pa ugotoviti, da smo hrabro pričeli reševati nekatere nepravilnosti, ki so bile precej časa trn v peti naše produkcije. Tako

zmogljivosti in podobno. Razen tega nam močno kasnijo dokumentacija materialnih dobav in pogodbeni roki.

Sekretar je govoril tudi o produktivnosti konstruktorjev. Re-

Gorice, Skipom in Indosom iz Ljubljane. Deloma bi se lahko združili v obliki poslovnega združenja, po potrebi in po pametnem preudarku pa celo s spojitvijo.

Ko je govoril o vlogi članov ZK

Ena osnovnih značilnosti letošnje konference je bila, da so delegati obravnavali vse pereče probleme izredno kritično in objektivno. Tudi letos je prišla do izraza konkretnost obravnavanja različnih pojavov, ki zavirajo naš nadaljnji razvoj. Niti glavni poročevalec, sekretar TK ZKS inž. Tone Kovič niti posamezni govorniki se niso izgubljali v načelnih in splošnih razpravah in ugotovitvah, ampak so govorili o resničnih težavah, ki tarejo naše organizacije in proizvodne enote. Med drugim so ugotovili, da nam ne kaže razpravljati iz konference v konferenco o enih in istih težavah, ampak da je treba pričeti delati, saj se bodo težave potem mnogo hitreje odpravljale.

kel je, da je opaziti precejšnji dvig njihove produktivnosti ob pogodbenem delu, padec produktivnosti pa v rednem delovnem času in v nadurah. Rekel je, naj člani ZK v teh oddelkih odgovorijo in rešijo ta vprašanja. Ko je

in osnovnih organizacij v ekonomskih enotah in sektorjih, je rekel, da kljub vsem uspehom, doseženim pri decentralizaciji, osnovne organizacije in tudi člani ZK še niso našli svojega pravega mesta in vloge. Še najbolj poteka delo v osnovnih organizacijah finalistov in metalurških obratov, ki jim je uspelo poiskati nove oblike dela. Kljub tem uspehom pa bodo morale osnovne organizacije najti poti, da bi skupno reševali probleme med enotami in sektorji. Še vedno se naše osnovne organizacije zadovoljujejo s tem, da napišejo »bleščeč« zapisnik in se potem zanašajo na to, da bodo njihove težave že nekako rešili »višji forumi«. Tudi pri vprašanjih, ki se tičejo realizacije, je v ekonomskih enotah premalo čutili vpliv komunistov. Ti bi morali odločno zahtevati, da se ne moremo sprijazniti z nižjo realizacijo in ukreniti vse za izvršitev plana. Pri tem ne smejo biti sporazumarstvo in družinski odnosi celo na sestankih osnovnih enot.

Člani ZK v samoupravnih organizacijah in drugih političnih organizacijah bi morali posamezne probleme obravnavati že pred seji in zavzeti enotna stališča, s čimer bi se njihovi rezultati odrazili v večji kakovosti dela v posameznih ekonomskih enotah. Seveda bodo morale k temu pripomoči tudi različne komisije pri TK ZKS.

Za doseg čim boljših proizvodnih rezultatov in za čim ustrežnejšo politiko nagrajevanja bomo morali analitično oceniti pomen mnogo več pozornosti kot doslej in zagotoviti tudi ustrežnejši način stimulacije delavcev. Kolektivna stimulacija bo morala zasenčiti individualno. Naše gospodarjenje moramo urediti tako, da bodo vsaj delovodje lahko razumeli ekonomičnost delovnih postopkov.

Nato je inž. Kovič govoril še o vlogi in mestu komunista v družbenopolitičnih organizacijah, kjer bi morali partiji z aktivnim delom in enotnimi stališči aktivno sodelovati in s preudarkom usmerjati razvoj teh organizacij.

Ko je omenjal organizacijsko politično krepitev ZK Litostroja, je med drugim omenil, kako so vodilni komunisti in člani osnovnih organizacij obravnavali pismo izvršnega komiteja CK ZKJ, gradivo tretjega plenuma in svoje notranje probleme. Rekel je, da je kadrovska komisija pri TK ZKS napravila program dela, ki omogoča načrtno kadrovsko politiko, saj njena podkomisija celo statistično zasleduje politični razvoj posameznih članov. Glede »industrijskih turistov« — tistih, ki odhajajo za zaslužkom v druge države, je rekel, da bo treba na neki način to vprašanje urediti, če drugače ne, vsaj tako, da bi poiskali možnosti organiziranega odhoda na prakse vseh tistih, ki bi lahko s pridobljenim znanjem koristili podjetju. Vsa kadrovska politika je seveda nujno povezana tudi s stanovanjsko problematiko, kateri je sekretar posvetil del svojega referata.

V svojem referatu je kritično ocenil tudi delo mladinske organizacije, zlasti mladih komunistov.

V zvezi s politično aktivnostjo komunistov se je dotaknil tudi vprašanja ideološkega dela med tako imenovanimi »vozači«. Rekel je, da se morajo komunisti potruditi, da bi se ti ljudje čimprej vrasli v kolektiv in jih pripravili do tega, da bi mislili in delali kot zavedni industrijski delavci.

Ob koncu svojega referata je poročal še o delu ideološke komisije, ki si je letos pripravila okvirni program svojega dela. Nekatere naloge je že izvršila, mednje sodi uspešna magnetofonska študijska oddaja in priprava na litostrojski oddelke večerne politične šole pri občinskem komiteju ZK ObLO Ljubljana-Siška.

Po sekretarjevem referatu se je razvila živahna razprava. Najprej

sta pozdravila konferenco eden izmed povabljenih gostov in predstavnik šole Hinka Smrekarja, ki je izrazil željo za večjo povezavo.

Inž. Zivojin ČUČEK je govoril o načinu in možnosti plasmaja naših proizvodov in o povečanju bruto produkta na 15 milijard dinarjev. Med drugim je rekel, da moramo za tako realizacijo izvesti skrajno precizno organizacijo dela, kolikor mogoče omejiti reklamacije, znižati cene, skrajšati roke in dvigniti kvaliteto.

Tudi letos je bil izvoljen za sekretarja TK ZKS Litostroj tovarniš inž. Tone Kovič

Inž. Marko BATISTA je naglasil, da imamo premalo kvalificiranih kadrov. Med drugim je rekel, da povečan bruto produkt zahteva tudi krepitev prodajno-projektivne službe in razvojnega dela. Glede pogodbenega dela je bil mnenja, da le-to ne bi smelo biti stalna oblika dela. Meni, da bi zanj morali najti primerne oblike, ki bi zagotavljale hitro opravljeno delo, pogodbenim delavcem pa primerno stimulacijo.

(Nadaljevanje na 2. str.)

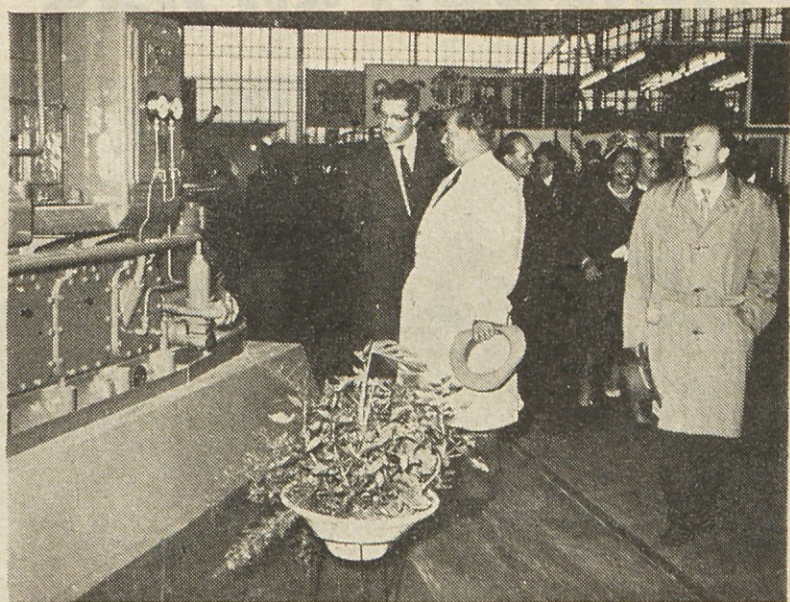

Med konferenco

smo dokončno prešli na obračun po ekonomskih enotah, namensko smo razdelili čisti dohodek, obravnavali smo proizvodni položaj za prvo četrtletje in razdelili sklad za osebne dohodke na EE in sektorje.

Sekretar Kovič je nadalje ugotovil, da zahteva 12 milijard dinarjev, kolikor znaša letošnji proizvodni plan, tudi od članov ZK maksimalnega napora. Komunisti morajo z družbeno-političnim delom v vseh organizacijah samoupravljanja, političnih organizacijah in na delovnem mestu odigrati vlogo zavestnega nosilca vseh potrebnih akcij za uspešno finalizacijo. Pred komuniste so postavljene naloge, da vplivajo na skrajšanje dobavnih rokov, izboljšanje kvalitete proizvodov, kvalitete projektov in kvalitete komercialnega poslovanja. Komercialni službi pa se postavlja še ena velika naloga — zagotoviti za 15 milijard naročil za prihodnje leto. V to nas sili v glavnem prepočasno obračanje poslovnega fonda — velike anuitete, ki jih zato plačujemo, nezadovoljiva zasedenost strojnih

nadaljeval o PPB, je rekel, da nizka realizacija naročil za prihodnje leto govori o stanju v tem oddelku. Povedal je, da je ta oddelek letos poslal mnogo manj ponudb kot lani. Za tak položaj so v precejšnji meri krive okoliščine, saj nimajo dovolj prepočasnega kadra. Razen tega je ugotovil, da je v industriji zaposlenega zelo malo inženirsko-tehničnega kadra, ki se raje zaposli v raznih inštitutih, birojih in drugod. Za integracijo (zdrževanje) je rekel, da to danes ni samo »šlager« časa, ampak ekonomsko utemeljena nujnost, če hočemo ustaviti naval kapitalističnih integracijskih skupin, med katerimi predstavlja najmočnejše zahtodnoevropsko tržišče. (Pri nas gre v glavnem le za tehnološko in komercialno združevanje in za skupen nastop na raznih tržiščih.) Tudi v Litostroju že premišljamo o tem, s kom in kako bi se združili. OB TREZNEM PREUDAR-KU in ob soglasju kolektivov bi bila verjetno koristna združevanja med našim podjetjem, Stroj-nimi tovarnami iz Trbovelj, Metalno iz Maribora, Gostolom iz

Našo razstavo na letošnjem jesenskem zagrebškem velesejmu si je z zanimanjem ogledal tudi maršal Tito, ki ga vidimo na sliki, ko mu naš generalni direktor prikazuje enega izmed naših izdelkov — Dieslov motor

Ne le ugotavljati - delati je treba

(Nadaljevanje s 1. strani)

Miha ŽILAVEC je predlagal, da bi organizirali s finalisti skupne seje, na katerih bi poizkušali odstraniti vse morebitne zaplete, ki bi lahko nastali med proizvodnjo. Če se včasih kje zatakne, ne gre obdolževati kot krivca vseh težav le prodajno projektni biro, ampak je treba pomešiti tudi pred lastnim pragom. Nato je govoril še o povezavi med obratnimi delavskimi sveti in osnovnimi organizacijami ZK.

Ivo SABOL je govoril o problemih, ki jih imajo v livarni jeklene litine. Tako je med drugim govoril o njihovih strokovnih kadrih, fluktuaciji (gibanju delovne sile) in o napredovanjih.

Miha PREMK je predlagal, naj komunisti obravnavajo in na primeren način rešujejo nesoglasja, ki včasih nastanejo med vodstvi posameznih ekonomskih enot.

Milan MIŠKA je naglasil, da bi bilo potrebno v podjetju utrditi disciplino, komunistom pa, ki zagovarjajo le osebne interese (a tudi drugim, op. ur.), je treba končno povedati, da se ne gradi socializem samo zanje, ampak za celotno družbo.

Inž. Vinko ČIŽMAN je delegatom spregovoril nekaj besed o izpolnjevanju letošnjega plana. Rekel je, da je plan letos postavljen sicer zelo visoko, vendar realno. Za dosego plana ni dovolj, da imamo le stroje in ljudi. Treba je spremeniti tudi miselnost ljudi. Rekel je, da so partiji v našem podjetju nekako izgubili svojo revolucionarno ostrino. Komunisti so delali mnogo zaključkov, marsikdaj pa jih niso uresničili. Nato je govoril o tehnični dokumentaciji, ki še zdaj ni urejena, in o proizvodnji.

Milan VIDMAR je obširno prikazal rast in uspehe delavskih svetov v obdobju decentralizacije. Delegatom na partijski konferenci je prikazal, kako se je v obdobju od lanskega do letošnjega leta dvignila proizvodnja, kar

gre med drugim prav gotovo pripisati tudi decentralizaciji ekonomskih enot in sredstev. Del svoje razprave je predsednik DS posvetil tudi nadaljnjemu razvoju samoupravnih organov. Rekel je, da se bodo le-ti v prihodnje še razvijali in krepili, saj so številni kolektivi in tudi mi prav v tem obdobju dosegli zelo lepe uspehe.

Ivan KOGOVŠEK je razpravljal o planu proizvodnje za letošnje leto. Naglasil je, da bo za izpolnitev plana potrebno izkoristiti strojne zmogljivosti na vseh delovnih mestih in strojih. Nato je glavni direktor govoril o perspektivnih možnostih uveljavljanja posameznih litostrojских proizvodov na domačem in tujem tržišču. Med drugim je govoril tudi o organizaciji termiske službe v našem podjetju. Del svoje razprave pa je posvetil tudi združevanju podjetij. Rekel je, da postaja le-to pri nas velika eko-

Glavni direktor Ivan Kogovšek: »Naša velika skrb naj bo dvig produktivnosti.«

nomska potreba, saj so v mnogih tovarnah strojne zmogljivosti še vedno nepopolno zasedene.

Franc ČERNIVEC je omenil odnose med podjetjem in komunio. Rekel je, naj bi člani zbora proizvajalcev prenašali več vesti z zbora proizvajalcev na kolektiv. Pri tem bi morali biti zlasti aktivni komunisti.

Peter HARIŠ je v svoji razpravi nanizal težave, ki jih ima teren Litostroj glede komunalne ureditve, in še posebej omenil problem otroškega vrta.

Lojze NOVAK je pohvalil litostrojске komuniste, ki so v zadnjem času imeli že vrsto lepih uspehov. Rekel je, da začnemo partijske organizacije v Litostroju delati živahneje, kljub temu pa je potrebno poostri stališče do tistih, ki ne spoštujejo sklepov tretjega plenuma ZKS. Opozoril je konferenco na nekatera kadrovska vprašanja, med katerimi je zelo važno tudi vprašanje sprejema novih članov ZK.

Seveda tega ne smemo jemati kampanjsko. Rekel je, da bi v Litostroju morala biti živahnejša borba mnenj, da bi morali začeti komunisti misliti na sistematično preusmerjanje kmečke miselnosti v delavsko in da bi morali bolj spremljati partijsko literaturo.

Štefan JURAK se je zavzel za tesnejše sodelovanje komunistov z mladinsko organizacijo.

S konference so poslali pozdravno pismo CK ZKJ in CK ZKS.

Sklepi letne konference TK ZK Litostroj

1. Člani ZK naj se obvezno in aktivno udeležujejo pri vseh družbeno-političnih organizacijah in samoupravnih organih kot nosilci naprednih idej in akcij. Komunisti morajo biti v zvezi z razpravo o enotnih glediščih do vseh aktualnih problemov predvsem na tistih področjih, kjer se rešuje problematika z vidika skupne koristi podjetja ne glede na trenutne interese te ali ene enote ali organizacije, v kateri člani delujejo.

2. V zvezi z gornjimi nalogami so dolžni člani ZK paziti zlasti na naslednje:

- a) da bodo sprejeti sklepi objektivni in ne bodo podpirali trenutnih interesov posameznikov, posamezne skupine ali posameznega dela kolektiva;
- b) da bodo zagovarjali enotna stališča tako na sestankih organizacij kakor v razgovorih s posamezniki, upoštevajoč načela demokratičnega centralizma;
- c) da bodo ta načela vnašali v kolektiv s hitro in prodorno akcijo in ne bodo dopuščali širjenja in formiranja mišljenj, ki niso v skladu s sklepi, ki jih je organizacija sprejela, upoštevajoč pri tem suverenost samoupravnih organov. Sklep naj bo sprejet samo z močno argumentacijo, ki so jo dolžni člani ZK posredovati kot člani samoupravnih organov na sejah teh teles;
- d) da se glede na vse to vedno in povsod samoiniciativno vključijo kot nosilci naprednih idej, ki nastopajo s spremembami družbeno-političnih odnosov, pogojenih z razvojem družbeno-proizvajalnih sil, ne pa da samo pasivno ali kot opazovalci slede temu razvoju in s svojo neaktivnostjo dopuščajo razraščanje malodušja ali celo oportunitizma;
- e) da se po tej družbeno-politični aktivnosti edino lahko meri vrednost posameznega člana organizacije in ocenjuje, kako spoštuje in uveljavlja v vsakodnevnem delu statut organizacije Zveze komunistov.

3. Da bodo člani ZK sposobni izvajati te naloge, imajo dolžnosti:

- a) Da se aktivno zanimajo in vključujejo v tekočo problematiko svoje enote in podjetja.
- b) Da imajo pred očmi vlogo članov ZK kot dobrega gospodarja in ne izkoriščajo lahkomišelnosti trenutnih uspehov enot ne glede na to, kaj bo jutri. Da ne zadovoljujejo, oziroma s tako politiko uspravajo kolektiv, ki bo lahko že v naslednjem razdobju žrtev take neperspektivne politike. To se nanaša zlasti na ustvarjanje in formiranje sredstev za sklade in rezervne sklade za osebne dohodke.
- c) Voditi morajo akcijo za dobro in solidno kadrovsko politiko predvsem glede na realno potrebo in način pridobivanja novih kadrov, ki lahko v bodočnosti povečajo razvoj podjetja ne glede, v katerem sektorju ali enoti se izkaže potreba po takih kadrih.
- d) Da se nenehno izobražujejo in dajejo preko samoupravnih organov dejansko svoj lastni prispevek k upravljanju podjetja in ne z dvigom rok ob glasovanju samo svoj formalni prispevek k sprejetim sklepom.
- e) Da zastopajo načela nagrajevanja v smislu pravilnikov in po dejansko vloženem delu ter preprečujejo vsak način izplačevanja osebnih dohodkov, ki nimajo svoje utemeljitve v dejansko vloženem delu, bodisi, da gre za dela po normi ali pa za režijska dela.
- f) Da ne dovolijo vnašanja miselnosti ljudi s podeželja kot miselnosti, ki bi v enoti prevladovala, ali da jo vnašajo celo sami. Doseči morajo obratno. Na podeželje naj vnašajo zdrave in napredne ideje industrijskega delavca.
- g) Da osnovne organizacije spoštujejo gornje naloge in se zanimajo za njihovo uresničevanje zlasti glede enotnosti stališč, aktivnosti pri delu s kolektivom in prispevka, ki ga daje vsak član organizacije k poglubenemu in razširjenemu samoupravljanju ter iz teh vidikov ocenjuje in vrednoti svoje članstvo ter v svoje vrste sprejema ali izloča vsakega posameznika po njegovih osebnih zaslugah.

4. Razvoj decentralizacije in samoupravljanja se je v podjetju razvil do take stopnje razvoja, da se člani ZK nujno angažirajo na kritične analize in ocene del in izdelkov, ki jih izdelujejo posamezni obrati glede na kvaliteto, čas izdelave, dobit materiala, tehnološke postopke in ostale elemente, ki vplivajo na ekonomično proizvodnjo, ki jih ta ali ona enota izdeluje.

5. Da člani ZK v svojih oddelkih vzpostavijo dobro terminsko službo,

Volilne komisije pri delu

tako po organizacijski kot strokovni plati, ki bo pripeljala do objektivizacije dejstev in proizvodnih problemov, istočasno pa izločila vse subjektivne izgovore in zvrčanje odgovornosti z ene organizacijske enote na drugo. Ta služba bo vzpostavljena predvsem za pridobivanje realnih in hitrih podatkov o gibanju proizvod-

nosti, tisto vlogo, ki jo od njih pričakuje celoten kolektiv, zlasti v dosledni sistematični pri reševanju nalog in organizaciji dela.

9. Naloga komunistov na ključnih delovnih mestih, kjer nastaja bistvena problematika za dosego in realizacijo plana, je, da težave pravočasno odstranijo z mobilizacijo vseh strokovnih delavcev, zlasti pa s svojim lastnim delom in prizadevnostjo. To velja zlasti za komuniste na projektantskih, konstruktorskih mestih, kjer ugotavljamo bistvene zastoj pri izdelavi prepotrebne dokumentacije.

10. Člani ZK naj se zlasti aktivno vključujejo v delo zbora proizvajalcev, naj se kot člani tega telesa temeljito seznanjajo s problematiko, ki naj jo prenašajo med kolektiv.

11. Pri svojem delu naj se člani ZK izogibajo takega formalizma ter naj vsebinsko poglobijo svoje delo. To velja zlasti pri sprejemanju novih članov, evidence nad delom posameznih članov in za ocenjevanje družbeno-politične vloge posameznikov.

12. Oblike izobraževanja in ideološke vzgoje je treba prenesti pretežno na individualni študij. Pri težjih temah naj se sestane ožji kolektiv, kjer naj se vsaj teoretično obravnavajo vprašanja v razpravah. Glavni podatek pa je treba dati na to, da komunisti teoretična načela konkretizirajo glede na razmere v tovarni in kako in koliko so sposobni ta načela tudi v vsakdanjem življenju upravljalati.

OBRAVNAVALI SO GRADIVO IV. PLENUMA

Komunisti livarne jeklene litine so imeli sestanek, na katerem so temeljito obravnavali stališča in sklepe zadnjega plenuma CK ZKS in se dogovorili za njihovo uresničevanje. Spregovorili so tudi o vlogi kadrov pri razvijanju proizvodnje in povečanju produktivnosti, o odnosu vodstev PE do teh kadrov in o njihovi skrbi za prireditve strokovnjakov v proizvodnji.

Sabol

Razprave o ustavi

V NAŠEM KOLEKTIVU IN V KOMUNI BOMO NAČRTNO PROUČILI PREDNAČRT

Zvezna ljudska skupščina je na skupnem zasedanju obeh zborov in zveznega odbora SZDLJ 20. in 21. septembra sprejela načelna stališča predosnutka ustave, ki ga je predložila skupščinski komisija za ustavna vprašanja.

Razpravam o naši bodoči ustavi, ki pomeni za nas vse ogromno pridobitev novih demokratičnih pravic, se pridružuje tudi naš kolektiv. Vodstvo sindikalne organizacije je že pripravilo načrt študija nove ustave s posebnim poudarkom na tisti del, kjer navaja člene o pravicah in dolžnostih delovnih kolektivov. Razen tega pa pripravlja svoj program tudi ideološka komisija TK ZKS. Odgovorni forumi bodo poskrbeli, da bo na voljo tudi dovolj ustrezne literature.

Pričakujemo, da se bodo člani našega kolektiva v polnem številu udeleževali teh razprav v tovarni in na terenu in s svojimi predlogi prispevali k dokončnemu izkristaliziranju nove ustave, ki bo izraz volje delovnega človeka in temeljni zakon socialistične Jugoslavije.

Tudi v naši občini je v teku obširna akcija za študij predosnutka nove ustave. Občinski odbor SZDL in Delavska univerza bosta izvedla to akcijo na ta način, da bodo o predosnutku najprej razpravljali po delovnih kolektivih, obrtnih kolektivih, v aktivih družbeno-političnih organizacij, prosvetnih in zdravstvenih delavcev, javnih uslužbencev in ustanov, krajevnih organizacij SZDL in občinskega odbora SZDL, v enotah JLA, pri občinskih ljudskih odborih, pri svetih in komisijah, pri krajevnih uradih in pri stanovanjskih skupnostih.

Delavska univerza bo izdelala podoben seznam teh razprav. Z delom bo treba pohiteti, ker je treba poslati vse predloge in mnenja Sekretariatu komisije za ustavna vprašanja najkasneje do 10. decembra 1962. Po zaključku javne razprave bodo načelna stališča in predlogi, navedeni v predosnutku, rabili za dokončno redakcijo osnutka nove ustave, ki bo predložen Zvezni ljudski skupščini, da jo sprejme.

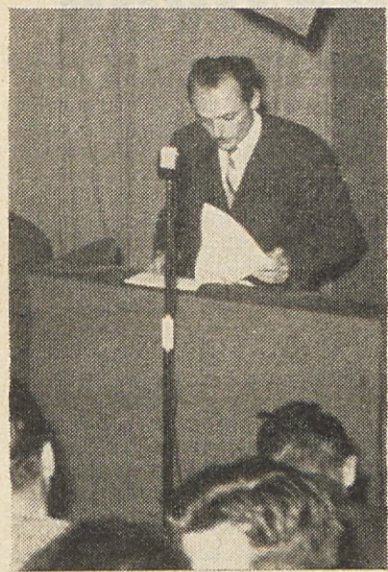
Obiskali so nas

Septembra — tik pred otvoritvijo zagrebškega velesejma — je obiskala naše podjetje italijanska novinarska delegacija, v kateri so bili tudi uredniki nekaterih največjih italijanskih gospodarskih časopisov

Več pobud v delu mladine

V SOBOTO, DNE 29. SEPTEMBRA, JE BILA V MALI KINO DVORANI REDNA LETNA KONFERENCA MLADINSKE ORGANIZACIJE V LITOSTROJU. RAZEN DELEGATOV 11 MLADINSKIH AKTIVOV IN PREDSTAVNIKOV DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVE PODJETJA SE JE KONFERENCA UDELEŽIL TUDI PREDSEDNIK OKRAJNEGA KOMITEJA IN ČLAN CK LMS TONE FLORJANČIČ, PREDSEDNIK OBČINSKEGA KOMITEJA LMS MILAN CIMERMAN, PREDSTAVNIKI METALNE IZ MARIBORA, ULJANIKA IZ PULJA, LADJEDELNICE 3. MAJ Z REKE, TOMOSA IZ KOPRA, ISKRE IZ KRANJA, ŽELEZARNE Z JESENIC, RADE KONČARJA IZ ZAGREBA IN DRUGI.

Sekretar TK LMS Štefan Jurak med branjem svojega referata

Že v uvodu lahko rečemo, da mladinska konferenca ni prikazala vseh tistih problemov, s katerimi se je mladinska organizacija v preteklem obdobju ukvarjala oziroma naj bi se ukvarjala.

V vse preveč splošnih in načelnih razpravah, v katerih so v dobrušni meri prevzeli iniciativo gostje iz drugih podjetij, ni bilo čutiti pravega obraza naše, čeprav marsikdaj delovne mladine. Na konferenci so žal tudi dopustili, da so prišli iz ust vodilnega mladinskega funkcionarja demagoške izjave, ki nimajo prav nič skupnega s prizadevanji mladine in naše celotne socialistične družbene ureditve.

In še drobna pripomba ob rob. Tako poročilo predsednika kot temeljni program mladinske organizacije sta bila napisana in razmnožena zelo neskrbno, saj v njih mrgoli slovničnih in logičnih napak, ki včasih povsem izkrivljajo pravi pomen misli.

Uvodno poročilo je prebral sekretar mladinske organizacije Štefan Jurak, ki je s svojim prizadevnim delom uspel, kolikor je bilo v njegovih močeh, oživiti dotlej nerazgibano litostrojko mladinsko organizacijo. Dejal je, da je bilo delo mladinske organizacije v času od lanske konference do danes kljub različnim težavam precej razgibano. Program, ki so ga lani sprejeli, je bil skoraj v celoti opravljen.

Ko je govoril o družbeno-ekonomskem položaju naših mladincev, je rekel, da bi morali mladinski aktivni temeljiteje ideološko oblikovati mladega človeka. Rekel je, naj bi v vrednotenju delovnih operacij in delovnih mest razpravljali tudi mladinski aktivni. Mladino bi bilo treba temeljiteje spoznavati z našim družbeno-ekonomskim sistemom in težavami, ki nastajajo v delovnem kolektivu in v posameznih ekonomskih enotah.

Glede ideološkega izobraževanja je naglasil, da mu niso posvečali dovolj pozornosti in da niso znali poiskati dovolj primerne oblike, s katerimi bi pritegnili mladino. Mladina pa je dosegla prav lepe uspehe pri kulturnih

dejavnostih, na športnem področju, v propagandnih akcijah za dvig produktivnosti in pri izobraževanju.

V samoupravne organe je bilo letos izvoljenih 32 mladincev, kar je v primerjavi s prejšnjimi leti zadovoljivo. Tudi v odbore sindikata je bilo vključenih 16 mladincev, v izvršni odbor pa 4. Idejno-vzgojna komisija je organizirala uspešno in zanimivo šolo za življenje, ki je trajala 3 mesece in je obsegala 11 predavanj. V šoli za življenje so zabeležili redno 60—90 poslušalcev, medtem ko seminar za mlade aktiviste ni bil tako uspešen.

Žal o Klubu mladih proizvajalcev ne moremo napisati kdo ve kako spodbudnih besed. Del neuspehov pa je treba pripisati tudi premajhni zainteresiranosti mladincev za delo kluba, ki bi ga bilo treba v prihodnje okrepiti. Dasi ravno so organizirali predavanja o organizaciji podjetja, tehnološkem procesu, planiranju in podobno, niso v svojem programu dovolj obravnavali problematike komune, odnosa podjetja do komune in podobno.

Zelo lepe uspehe beleži organizacija pri športni dejavnosti. Leto je zajela letos širok krog mladine. Imeli so številna tekmovanja v odbojki, streljanju, šahu, namiznem tenisu, namiznem kegljanju, rokometu in nogometu. Tudi v občinskem športnem tekmovanju je nastopilo 22 ekip. Organizirali so peterboj in sodelovali ob 15. obletnici Litostroja. Organizirali so folklorno skupino in sodelovali na raznih kulturnih prireditvah v podjetju in izvan njega.

Komisija za delovne akcije je v letošnjem letu organizirala udarniško delo na igriščih industrijske šole in podjetja, kjer so naredili približno 5.000, aktiv šole pa 10.000 delovnih ur. Na zveznih in lokalnih delovnih akcijah je sodelovalo 35 mladincev.

Več kot lepe uspehe je lani in letos dosegla propagandna komisija. Mladina je namreč sodelovala pri osebni akciji za dvig produktivnosti, zmanjševanje nesreč, zmanjševanje zamud pri delu, fluktuacije (gibanja delovne sile) i. pd.

Lepo sta se uveljavila tudi šolsko samoupravljanje mladincev in domska skupnost.

Ob koncu svojega poročila je sekretar TK LMS omenil tudi težave, ki nastajajo s pobiranjem članarine in pri organizaciji sestankov. Težave so imeli tudi pri delu tovarniškega komiteja, ki so ga zaradi kadrovskega sestava stalno menjali.

Prvi se je prijavil k razpravi IVO SABOL in govoril o delu mladine v livarni jeklene litine in uveljavljanju mladih v samoupravnih organih. Poudaril je, da bomo v novem sistemu delitve čistih in osebnih dohodkov, z dobrim gospodarjenjem in nenehno dejavnostjo političnih sil lahko uspešneje reševali probleme, ki so za nas vse odločilnega pomena.

JOŽE MEDVED se je v diskusiji dotaknil kulturno-prosvetnega dela v podjetju. Čeprav je imela mladina letos na tem področju dokaj zadovoljive rezultate, bi bilo potrebno kulturno-prosvetno dejavnost postaviti na trdnjšo podlago. Programe naj bi izvajali med odmori v podjetju, lahko pa tudi na podeželju.

O delu mladine v PE-SN je govoril FRANC KRAMŽAR, ki je naglasil, da bi neorganizirano mladino organizirali, hkrati pa skrbeli za to, da mladina ne bi odhajala iz podjetja.

MIHA ŽILAVEC je spregovoril nekaj besed o delu mladine v samoupravnih organih in dodal, da ravno ti pričakujejo od mladih predloge in sodelovanje pri vseh gospodarskih problemih. Zaradi naporenega dela v mladinskih aktivih livarne sive, jeklene litine in modelne mizarne naj bi se tri trije združili v en sam močan delovni aktiv.

Dosedanji predsednik TK LMS

Litostroj PAVLE SAJOVIC je rekel, da so stroji v podjetju nepravilno izkoriščeni. Govoril je tudi o prehrani mladine in kadrovskih vprašanjih.

Ze uvodoma je JOŽE KOPAČ omenil, da je Litostroj še vedno šola kadrov. Ko pa se tovariši izšolajo, zapuste podjetje ali gredo v tujino. Ljudem je potrebno nuditi take pogoje, da ostanejo v naši sredi.

Predsednik DS MILAN VIDMAR je nakazal smernice za bodoče delo in uveljavljanje mladincev v samoupravnih organih. Rekel je, da se bo z dvigom proizvodnosti in prizadevanjem vsakega posameznika na delovnem mestu dvignili tudi osebni dohodek. Dodal je, da je mladina sposobna svoje delo opraviti boljše in v krajšem času. V razpravi so sodelovali tudi predstavniki tovarn RADE KONČAR, ULJANIK, ISKRA, 3. MAJ, METALNA in TOMOS, ki so govorili o kadrih, izobraževanju mladih, fluktuaciji delovne sile, HTV zaščiti, vzgoji mladine in podobno.

Predsednik sindikalne podružnice VINKO KOŽUH je v svoji razpravi med drugim poudaril, da ima del današnje mladine velike zahteve, premalo pa si zna tudi sama pomagati, neurejene medsebojne odnose morajo na delovnem mestu reševati sproti.

Član CK LMS TONE FLORJANČIČ je ocenil delo naše mladinske organizacije zelo pozitivno, a tudi kritično. Med ostalim je rekel, da je potrebno delo mla-

Program mladinske organizacije

Na mladinski konferenci so prebrali tudi temeljni program mladinske organizacije za leto 1962-63. Povzemamo nekatere najvažnejše točke tega programa:

Utrditi in po potrebi razširiti mladinske aktivne.

Aktivni morajo vskladiti svoje programe tako, da bodo v skladu z dejavnostjo celotnega aktiva tovarne.

Aktivni morajo imeti programe, da bi se vključili v aktivno reševanje problematike v proizvodnji svojih enot.

KMP (klubu mladih proizvajalcev) moramo nuditi več kadrovske pomoči. Težišče programa KMP naj bo usmerjeno na reševanje proizvodnih nalog in še večje sodelovanje s samoupravnimi organi.

PROIZVODNJA IN SISTEM SAMOUPRAVLJANJA V PODJETJU

Člani KMP naj bodo glavni faktor pri mladinski organizaciji, ki naj prenese v aktivne problematiko proizvodnje podjetja ter seznanijo mladino posameznih enot o njenih nalogah in naj bo iniciator za uveljavljanje ukrepov, ki jih izdajajo samoupravni organi.

Aktivni so osnovne celice mladinskih organov in imajo vse pravice odločanja v svojem aktivu. Morajo se popolnoma osamosvojiti. Delo, ki ga aktivni niso sposobni organizirati, naj prenesejo na komisijo pri tovarniškem komiteju. Sekretariati so odgovorni, da se bo delo v aktivih odvijalo v skladu s programom tovarniškega komiteja.

IDEJNO-VZGOJNO DELO

Program idejno-vzgojnega izobraževanja naj komisija sestavi v sodelovanju z vzgojno-izobraževalno komisijo pri TK ZK.

Po vseh aktivih je treba obravnavati osnutek nove Ustave Jugoslavije.

Komisija naj se bolj zavzame za ideološko vzgojo vse mladine in še posebej za sprejeme v organizacijo Zveze komunistov.

Komisija naj z aktivni tudi obravnava material VII. kongresa LMS, organizira in daje konkretne naloge mladim članom ZK in s tem pomaga k utrjevanju dela mladinskih aktivov.

Delovno predsedstvo mladinske konference

dine ocenjevati po njenih dejanskih prizadevanjih in ne le »na oko«. Naglasil je, da je litostroj-ska mladina do danes mnogo prispevala pri reševanju različnih problemov, za kar ji gre vse priznanje.

Sekretar OO ZK Litostroj inž. ANTON KOVIČ je dejal, da se mu zdi pravilno, če mladina kritično ocenjuje svoje delo in delo celotnega kolektiva. Rekel je, da bi morala mladina vnašati v kolektiv svežega socialističnega duha. Boj mladinske organizacije in borba mnenj za večje proizvodne in politične uspehe mora priti bolj do izraza.

Glavni direktor IVAN KOGOVŠEK je povedal, da bi se vpliv 1.100 mladincev v podjetju moral pri reševanju tekočih proizvodnih in političnih problemov bolj čutiti. Mladina bi v bodoče morala

tudi na svojih sestankih obravnavati izvrševanje planskih nalog in aktivno pristopiti k reševanju proizvodnih nalog. Mladinci morajo dokazati s svojim delom in znanjem tudi starejšim članom delovnega kolektiva, kakšen lik so si izbrali za svoj vzor.

Predsednik ObK LMS Šiška MILAN CIMERMAN je med drugim rekel, da je potrebno posvetiti večjo skrb mlademu proizvajalcu na delovnem mestu.

Na koncu je predsednik mladinske organizacije razdelil najboljšim mladincem za njihovo prizadevno delo knjižne nagrade.

V tovarniški komite LMS Litostroj je bilo izvoljenih 21 članov. 7 članov sestavlja sekretariat TK. Novo izvoljeni predsednik je SIMO DERMOTA iz PE HS, sekretar je še vnaprej ŠTEFAN JURAK.

Ivo Sabol

da tudi nam — mladincem — novega in še večjega poleta.

CENTRALNEMU KOMITEJU LJUDSKO MLADINE SLOVENIJE

Dne 29. 9. smo imeli mladinci Litostroja redno letno konferenco, na kateri smo kritično in realno obravnavali svoje najbolj pereče probleme, ki globoko posegajo v naše življenje. S svoje konference vam pošiljamo tovariške mladinske pozdrave.

OBISKALI SO NAS MLADINCI IZ BOLIVIJE

V začetku oktobra so obiskali naše podjetje mladinski predstavniki iz Bolivije (Južna Amerika). Ogledali so si vse obrate. V razgovoru s predstavniki mladinskih aktivov so se zanimali za delavsko upravljanje, delitve dohodka in uveljavljanje mladih v družbeno političnih organizacijah.

Sklepi DS

Po poročilu glavnega direktorja o uspehih podjetja v prvem polletju je bil sprejet sklep, da se morajo delavski sveti proizvodnih enot zavzeti za uspešnejšo realizacijo plana podjetja. Zavedati se morajo, da je izpolnitev plana naloga nas vseh.

Nadalje je DSP razpravljalo o novih strokovnih kadrih, posebno konstruktorjev, projektantov in delavcev, ki delajo pri pripravi tehnične dokumentacije. Sklenil je, da ostane sedanje število delovnih mest vodilnega in vodstvenega kadra nespremenjeno; s sklepom ga lahko dopolni samo sklep delavskega upravljanja. To pa ne velja za ostali tehnični in komercialni kader. Sedanje število delovnih mest je le okvirno.

Delavski svet je tudi potrdil pravilnik o kreditiranju izobraževanja z raznimi spremembami in dopolnitvami. Kreditiranje bo zamenjalo dosednji sistem štipendiranja.

Delavski svet je nadalje odobril, da podjetje podpiše garancijsko izjavo Planinskemu društvu Litostroj za posojilo, ki ga bo društvu najelo za elektrifikacijo planinskega doma na Sorški planini.

S-e

Naše stališče

DO DANAŠNJEGA GOSPODARSKEGA SISTEMA IN DELITVE DOHODKOV PO PROIZVODNOSTI

V Beogradu je bilo 4. oktobra posvetovanje, ki so ga or-izvodnje, ampak v tem, da smo se ganizirali Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije, Zvezna gospodarska zbornica in Sekretariat ZIS za delo.

Na tem posvetovanju je povedal naša mišljenja tudi predsednik naše sindikalne podružnice **Vinko KOŽUH**. Posredujemo mišljenja Litostroja na tem posvetovanju.

Beograjsko posvetovanje je imelo namen ugotoviti dobre rezultate in pomanjkljivosti v sedanjem gospodarskem sistemu, ki je bil sprejet 1. 1960, in se na podlagi izkušenj odločiti za krepitev tega sistema ali pa mu z administrativnimi ukrepi odvzeti osnove samoodločanja kolektivov.

TEHNOLOŠKA REVOLUCIJA

Delitev organizacije podjetja na ekonomske enote, specializacija in sproščanje po vrstah proizvodnje, delitev kompetenc na nižje enote in zainteresiranje čimvečjega števila proizvajalcev za upravljalce, so nam prinesli zavidljive rezultate, česar nam prejšnji centralistični sistem ni omogočal. Večja specializacija del v EE, to je da ostajajo na ožjem programu dela, vendar še vedno v programu podjetja kot celote, nam je prinesla pravo tehnološko revolucijo poslovanja v podjetju in strnjeno kolektiva. To je omogočilo tudi mnogo boljše poznavanje dela in neposrednega vpliva na ekonomiko poslovanja ter gospodarjenja s sredstvi, s katerimi kolektiv upravlja. Danes delavcu ni vseeno, kaj se zgodi z napravo, ki jo je izdelal sam, temveč gleda, kako bi jo izpopolnil, jo čimbolje izkoristil, da bi dajala enoti in njemu take rezultate, ki so ozko povezani z njegovim osebnim dohodkom.

DELAVCI ŽELIJO PODATKOV

Ko govorimo o EE, ne moremo prezreti dejstva, da je zajemanje in vodenje različnih stroškov poslovanja osnova za njihovo ustnavljanje. Ta način sicer res zahteva delno povečanje administrativnega kadra, hkrati pa omogoča ugotovitev podatkov, ki so nam nujno potrebni za ekonomično poslovanje. Zajemanje samo tistih podatkov, ki jih zahtevajo razni zunanji forumi, ki se nanašajo na poslovanje celotnega podjetja, je za dobro notranje ekonomsko poslovanje premajhno. Prikaz podatkov po EE vzbuja pri ljudeh zanimanje, saj zdaj čutijo svoje uspehe in neuspehe v svojem žepu. V našem podjetju se to sedaj mnogo bolj odraža v zasledbi strojnih zmogljivosti, pametnem trošenju materiala, odnosu do dela in podobno.

»PREMALO« STROJEV IN »PREVEČ«

Naj navedemo samo primer, da je imelo podjetje za 9-milijardno proizvodnjo »premalo« strojnih zmogljivosti, z uvedbo EE pa za 12-milijardno proizvodnjo »preveč«. Poprej ni bilo vprašanje, če je stroj stal več mesecev, sedaj pa, ko je podjetje razdeljeno na

EE ter je njihov osebni dohodek odvisen od uspeha EE, pa morajo vodstva in DS EE odgovarjati delavcem že za nekajurno nezasedenost stroja. Bistvene spremembe so se pokazale tudi pri sprejemanju nove delovne sile, o kateri razpravljajo DS. EE razpravljajo tudi o kvaliteti in številu teh ljudi, česar prej ni bilo. Odnos do dela se je danes bistveno spremenil, ker delavci zahtevajo več dela, boljšo organizacijo, boljšo tehnološko pripravo dela in seveda perspektivo za delo.

Iz vsega tega lahko zaključimo, da je v našem podjetju napravljen velik korak naprej in nam edino ta sistem daje zagotovilo za ekonomično poslovanje, ta pa možnost za osvajanje tujega tržišča. Ugotavljamo, da smo na demokracijo organizacijo EE gledali bolj črno kot na administrativno. Današnji rezultati pa nam kažejo, da smo se tega lotili še vedno mnogo prepozno.

KOLEKTIVNA SKRB ZA VIŠJO PRODUKTIVNOST

Novi gospodarski sistem je omogočil ekonomsko poslovanje in obračun dohodka v kolektivih oziroma v ekonomskih enotah. Težko si predstavljamo, da bi z drugačnim sistemom in administrativnimi posegi na vseh področjih delitve dohodka sploh omogočili gibanje in sproščanje pobude v kolektivu. Zakon o delovanju tržišča na področju strojegradske deluje neizprosno zaradi neizkoriščenih zmogljivosti na eni strani, po drugi strani pa zaradi vse premočnega vpliva na domačem, posebno pa na tujem tržišču in narekuje kolektivom skrb za izboljšanje ekonomskega položaja, ker le na ta način si zagotovijo kolektiv tisti razvoj, ki mu je potreben za obstoj.

Naj navedem nekaj primerov iz našega podjetja, ko so nam povzročali velike težave pri utrjevanju tega gospodarskega sistema in izpolnjevanju planskih nalog, ki bodo lahko imele posledice še nekaj let na zunanjem tržišču. Devizna sredstva, ki jih je podjetje potrebovalo za reprodukcijski material, ki znašajo okoli 10 odstotkov vrednosti objektov, smo dobili nakazana z večmesečno zamudo, kar je zelo negativno vplivalo na našo proizvodnjo. Na drugi strani pa nismo mogli zadovoljiti kupcev na zunanjih tržiščih z dobavnimi roki. Devizna sredstva, ki smo jih potrebovali za reprodukcijski material, so bila v mnogih primerih mnogo manjša, kot so bili penali (kazni), ki smo jih plačali zaradi zakasnitve dobave našim zunanjim kupcem. Škoda ni samo v zaviranju pro-

znanjem tržišču pokazali kot neresni dobavitelji in s tem izgubili ugled, ki smo si ga s težavo pridobili. Poznana vam je težka in dolgotrajna pot za osvajanje zunanjega tržišča, ki ga pa tak način delitve deviznih sredstev lahko ukine ali v najboljšem primeru zmanjša. Menim, da je v tem sistemu potrebno zagotoviti skladno potrošnjo deviznih sredstev tistim proizvajalcem, ki jih ustvarjajo. Restriktivne mere naj bodo ostrejšje za material, ki ga uvažamo, a ga izdeluje domača industrija. Gornje nepravilnosti so tudi v našem kolektivu vzrok za veliko povečanje nedokončane proizvodnje in to v glavnem na objektih za zunanje tržišče.

Nenehno poseganje v gospodarstvo s takimi instrumenti zavede kolektiv v svoji perspektivni politiki na stransko pot pri osvajanju tržišča, ki temelji na podlagi formiranja cen in drugih elementov.

PO TREBUJEMO VEČ TEHNIČNO-KOMERCIALNEGA KADRA

Ena izmed večjih ovir v industriji je pomanjkanje tehnično-komercialnega kadra, ki zaradi nepravilne stimulacije, odgovornosti do dela in slabših pogojev dela ne išče delovnega mesta v industriji, pač pa v raznih inštitutih, projektantskih in zunanjetrgovinskih organizacijah, kjer pridejo do lažjega dela in boljše plače. Prav to nam narekuje večjo sprostitve in večjo pravico odločanja gospodarskim organizacijam, ki bi na ta način same rešile ta problem.

Iz vsega tega lahko zaključimo, da je novi gospodarski sistem našel svoja plodna tla. Z odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale v izvajanju in krepitvi sistema decentralizacije in ekonomike poslovanja v podjetju, bomo dosegli cilj, kar nam je edina rešitev za boljše in večje uspehe v poslovanju.

Na posvetovanju so bili sprejeti sklepi, ki dokazujejo pravilnost našega stališča pri nadaljnji krepitvi tega sistema ter delitvi dohodkov po izvršenem delu ter pri nadaljnji krepitvi decentralizacije samoupravljanja.

Posnetek z mladinske konference

Za boljše delo mladih aktivov

Dosedanje ideološko-politično delo mladih aktivov v posameznih PE ni bilo zadosti uspešno. Mladi so se uspešno vključili v delavsko upravljanje. Občasna predavanja, ki jih je pripravil KMP ali TK LMS Litostroj, so bila izbrana po trenutnem zanimanju mladine, dokler smo vsebini idejno-vzgojnega dela posvečali premalo pozornosti. Del mladine se zelo aktivno in uspešno uveljavlja v samoupravnem sistemu, toda to so bili posamezniki, ki so obiskovali različne tečaje, končali politično šolo, so aktivni funkcionarji mladine ali so delovali v klubu mladih proizvajalcev. Mladim proizvajalcem nismo nudili dovolj znanja, da bi se učinkovito uveljavljali kot proizvajalci in upravljalci v procesu proizvodnje. Z mladinskimi proizvodnimi konferencami se mladinci uspešno vključujejo v reševanje problemov. Prav je, da na proizvodnih konferencah obravnavamo probleme posameznega obrata, proizvodne enote in tovarne, a klub mladih proizvajalcev naj obravnava širše družbene probleme gospodarske organizacije v okviru tovarne in komunice. Zato nam včasih starejši očitajo, da premalo poznamo družbeno problematiko.

Idejno-vzgojno delo je slonelo

ZDRUŽILI SO SE

Mladinci modelne mizarne, livarne sive in livarne jeklene litine so predlagali vsem družbeno političnim organizacijam PE-MO in TK LMS Litostroj združitev v en mladinski aktiv. S skupnim sodelovanjem v okviru PE metalurških obratov bi jim bilo omogočeno uspešnejše delo, pri čemer bi dosegli vidnejše uspehe.

KORISTNO POSVETOVANJE

Sekretarji OO ZK metalurških obratov so začeli z načrtnimi posvetovanji v okviru PE, kakor so sklenili na nedavni letni konferenci ZK Litostroj. V svoj krog so povabili tudi predsednika ODS MO in obravnavali probleme proizvodnje, izpolnjevanje planskih nalog in pregledali zasedbo z naročili za leto 1963. Predloge ter sklepe razgovorov bodo prenesli na člane OO ZK in vodstvo PE-MO.

Novi čevlji za delavce

S prvim novembrom bomo uvedli v našem podjetju novo zaščitno obutev. Zaščitni čevlji, ki smo jih imeli do sedaj, so bili sicer kvalitetni, vendar pa niso ustrezali jugoslovanskim standardom. S 1. julijem 1962 je pričel veljati zakonski predpis glede oblike in dimenzij novega zaščitnega čevlja na področju FLRJ in smo bili s tem v zvezi primorani napraviti določene izboljšave teh čevljev tudi v našem podjetju. V razgovoru s proizvajalcem teh čevljev smo izrazili posebne želje glede izdelave. Tako bodo imeli posebno izdelane čevlje naši metalurški. Čevlji se bodo razlikovali od prejšnjih tako, da bodo nekoliko višji v gležnju, imeli bodo dve sponki, gladek gumijast podplat in — kar je najvažnejše — vgrajeno kovinsko kapico. Posebne čevlje bodo dobili tudi električarji. Obuvalo ima predvsem to dobro lastnost, da kljubuje električni napetosti do 21.000 W. Za vse ostale pa bodo čevlji v glavnem enaki, kakor so bili doslej, le s to razliko, da bo v njih vgrajena kovinska kapica. Za delavce pri preizkuševalnici Dieslovih motorjev in pri ozobljenju, kjer kvarno vplivata nafta in olje in so na ta način čevlji v zelo kratkem času propadali, pripravljamo čevlje s takimi podplati, ki bodo kljubovali tej nevarnosti. V.K.

NOVE AZBESTNE OBLEKE

Pred dnevi nam je uspelo dobiti dokaj kvalitetne in ustrezne azbestne obleke, ki jih uporab-

Livarski pesek, ki je pred livarno sive litine doslej ležal nezaščiteno, ne bo več ob vsakem dežju »odtekal« v kanale. Pred velikimi kupi peska so postavili zaščitno betonsko ograjo

Dne 11. septembra nas je obiskala izraelska socialistična delegacija, ki se je živo zanimala za naše izdelke

GIBANJE BOLEZNI IN POŠKODB V OBRATNI AMBULANTI
TZ LITOSTROJ V MESECU AVGUSTU 1962

Vsak 8. Litostrojčan na bolniškem dopustu

Število obolelih je bilo avgusta nekoliko manjše kot julija (avgusta 24% — julija 24,7%) — Število poškodb je spet poraslo od 7,5% v juliju na 7,7% — Vsak osmi Litostrojčan je bil v bolniškem staležu — Na enega delavca odpade povprečno 1 dan bolniškega staleža — Odstotek poškodb

je največji v SN (11,5%), najmanjši pa v OO (7,7%), če izvajamo splošni sektor.

Glede števila poškodb se stanje ne spreminja na boljše, temveč gre na slabše, kar kaže, da ni še nič ukrenjenega za izboljšanje tega našega tako perečega problema.

BOLNIKI IN PONESREČENCI

Prišlo v OA (prvič)		Dobilo stalež		Izgubljeni delovni dnevi	
902	27%	416	12,4%	3417	1 dan na 1 zaposl.

PONESREČENCI — NEZGODE

Prišlo v OA			Dobilo stalež			Izgubljeni delovni dnevi		
O	I		O	I		O	I	
175	82	7,7%	122	28	4,5%	827	335	0,3 na zaposl.
257			150			1162		

Avgusta je bilo število bolnih članov našega kolektiva nekoliko manjše kot julija. Število nesreč je — čeprav minimalno — vendar večje nasproti mesecu juliju, in sicer za 0,2%. Odstotek seveda ni videti visok, vendar temu ni tako, saj smo imeli že v mesecu juliju visoko število poškodovanih — 250 ljudi.

Število Litostrojčanov, ki so bili v bolniškem staležu, je pri-

bližno enako (424 v juliju in 416 v avgustu).

Izgubljenih delovnih dni je 3.417, torej za 15 dni več kot v juliju.

Zaradi poškodb je bilo izgubljenih 1.162 dni, zaradi obratnih 827 in izvenobratnih nesreč 335. Zaradi nesreč izgubimo tretjino delovnih dni.

Poglejmo, kako je z gibanjem boleznih in poškodb po posameznih obratih:

BOLEZNI IN NESREČE PO EKONOMSKIH ENOTAH

Enota	Prišlo v ambulantno			Bilo v staležu nesposobni za delo			Izgubljeni delovni dnevi			
	zaradi bolezni %	zaradi pošk. %	skupno %	zaradi bolezni %	zaradi pošk. %	skupno %	zaradi bolezni	zaradi pošk.	skupno	na delavca dni
Sam. sek.	22	2,7	24,7	8,9	1,2	10,1	670	104	774	1,0
MO	15,4	8,3	23,7	7,2	4,2	11,4	517	271	788	1,1
PK	29,8	9	38,8	11,3	6,1	17,4	163	94	257	1,2
SN	17	11,5	28,5	6	6,9	12,9	94	189	283	0,8
HS	21,2	9,8	31	7,7	6,6	14,3	156	185	341	0,9
OT	16,9	10,1	27	7,6	6,2	13,8	207	106	313	1,1
OO	18,6	7,4	26	8,1	4,5	12,6	448	213	661	1,0
Skupaj	19,3	7,7	27	7,9	4,5	12,4	2255	1162	3417	1,0

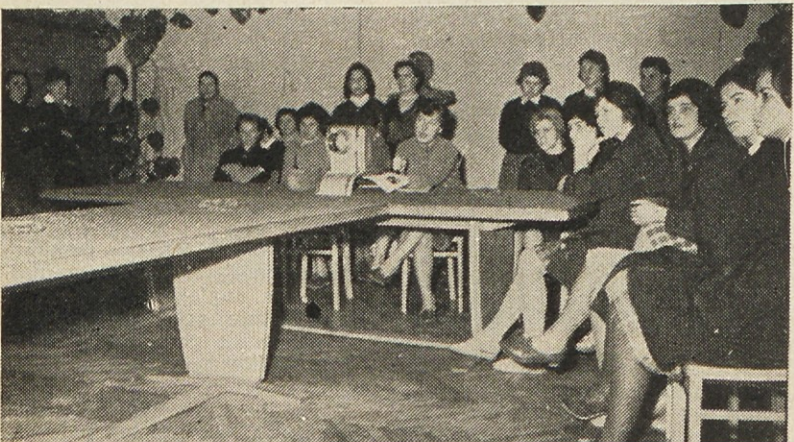
Največ obiskov v obratni ambulanti je bilo iz PK (38,8%), HS (31%) ter SN (28,5%), najmanj pa iz SS (24,7%).

Poškodb je bilo največ v SN (11,5%), OT (10,1%) ter HS (9,8%). Glede odstotka nesposobnih za delo je na prvem mestu

PK (17,7%), nato HS (14,3%) in ST (13,8%).

Največ izgubljenega delovnega časa je bilo v PK (9,6 ure na delavca), nato v MO (8,8 ure na delavca), najmanj pa v SN (6,4 ure na delavca).

dr. Ljubinko MIJATOVIČ

Naša zdravnica dr. Marija Marolt med predavanjem, ki ga je imela za litostrojke žene

S peresom in kamero med transportnimi delavci

S peresom in kamero smo ponovno obiskali naše delavce. To pot smo se oglašili pri transportnih delavcih. S kamero smo poslali, kot običajno, fotoreporterko Betko TOMŠIČ, svinčnik pa je sukal Ivo SABOL. Vprašanja, ki jih je naš reporter zastavljal transportnim delavcem, so taka kot običajno. Kakšne težave in uspehe imate na delovnem mestu in doma?

Najprej sem se oglašil pri **Mariji DRUGOVIČ**. Na mizi je imela potne naloge in naročilnice za njihove šoferje. Ko sem s pogledom ošinil papirje, se je kar v zadregi opravičila: »Človek nikoli ne more imeti delo tako urejeno, kot si želi.« Na prvo vprašanje je odgovorila: »Mnenja sem, da bi morale ostale PE z našim od-

da so kolesarji na cesti premalo pozorni.

Vozim dosti, lahko pa bi še več, predvsem naše izdelke, s čimer bi se izboljšali tudi naši osebni prejemki. Delavnice, ki jih imamo na razpolago za popravila naših prevoznih sredstev, niso najboljše opremljene, tako da bi vsa popravila lahko izvršili doma. Rad bi videl, da bi HTV služba posvetila več pozornosti čistoči okoli objektov transportnega oddelka. Naša kopalnica in garderoba sta v letnem času brez tople vode.

Doma želim čim več prostega časa posvetiti otrokoma. Premalo pozornosti posveča stanovanjska skupnost ureditvi blokov, a komunalne naprave so zelo slabe.

Obiskal sem še **Alojza PODLIPNIKA**, ki je zaposlen v podjetju 11. leto. Sesto leto vozi avtobus in prevozi dnevno 150 km s 140 delavci. Z delom, ki ga opravlja, je zadovoljen, le včasih da je prenaporno. Na zadnjo vožnjo gre ob 22. uri in se vrne okoli 24. ure.

delkom bolje sodelovati. Naj navedem običajen primer takega slabega sodelovanja. Šofer mora odpotovati, da pripelje za podjetje kakšen material. Da ne bi vozil prazen, bi lahko naložil na avto zgotovljen izdelek, ki čaka na odpremo. V času, ko bi morali naložiti, pa ga ne najdejo. Nasploh smo pri nas zelo zaposleni. Svoj prosti čas posvetim družini.

Šoferja tovrnega »Mercedesa« **Franca SUŠTERSICA** sem našel v pisarni. V kratkem razgovoru mi je povedal, da je že 14 let za-

poslen v transportnem oddelku. »Kake posebne nesreče doslej še nisem imel,« je rekel, »menim pa,

Tovariš Podlipnik pravi, da naši prostori zlasti pozimi niso preveč primerni. Razen tega nimajo primerne garaže za shrambo vseh vozil. Pri vseh teh delovnih težavah pa imajo mehaniki in šoferji včasih zelo veliko dela in se njihovo delo vse premalo upošteva. Kot vsi ostali šoferji tako si tudi on želi, da bi bilo sodelovanje z ostalimi obrati uspešnejše kot do sedaj.

»Stanujem v novem bloku, ki je izdelan zelo nesolidno. V njem so vedno potrebna kakšna popravila. Mislim, da je stanovanje glede na prostornino, ki jo ima, predrago.«

O transportnem obratu je govoril tudi šef **ROMAN ZUPANEC**. Problem transporta je pereč. Zaradi individualne proizvodnje

je naše delo zelo oteženo. Transportna sredstva so izrabljena, nova pa težko nabavimo, ker ni denarnih sredstev. S skrajnimi naporii vzdržujemo vozni park in potrebno bo misliti na nadomestilo. Delavnice ne ustrezajo HTV predpisom, prav tako ni dovolj garažnih prostorov in vozila stojijo na prostem, kar jim seveda skrajšuje življenjsko dobo.

Prav take težave imamo s splošnim transportom. Delovne sile, ki bi stanovala v Ljubljani, ne dobimo. Primanjkuje nam transportnih pripomočkov, da bi delo mehanizirali ter s tem razbremenili naše delavce odvečnega fizičnega dela.

O svojem prostem času govori **Roman Zupanc** nerad, saj ob delavnikih le redko ujame kako prosto minuto, ki jo izkoristi za ribolov.

TEDEN VARNOSTI PRI DELU V NAŠEM KOLEKTIVU

V času od 22. do 28. t. m. bo na področju okrajnega ljudskega odbora Šiška teden varnosti pri delu, ki pa hkrati sovпада tudi z mesecem varnosti v prometu. V našem podjetju pripravljamo v ta namen obširen program, ki ga bomo poskušali v tem času uresničiti.

Tako bomo med drugim v obširnem poročilu analizirali devetmesečno poročilo o stanju nesreč pri delu in ga poslali obratnim delavskim svetom, kjer bodo podrobno obravnavali o vzrokih, zaradi katerih je prišlo do nesreč.

Uredili bomo tudi tovarniška pota in prehode, saj je prišlo do vrste nesreč prav zaradi neurejenih poti in zatrtih prehodov. Po našem internem pravilniku HTV je točno določeno, kakšna naj bodo ta pota, vendar se po teh navodilih kaj malo ravnamo! Uredili jih bomo tako, da jih bomo označili s kovinskimi ploščicami v razdalji enega metra, s čimer bomo rešili ta problem — in upamo za vselej. V. K.

Resnica o ameriškem avtomobilizmu

Po najnovejšem statističnem priročniku Združenja avtomobilskih proizvajalcev v ZDA, ki je izšel pod naslovom »Automobile Facts and Figures« (Podatki in številke o avtomobilih, izdaja 1962), povzemamo nekaj podatkov, ki bodo zanimali tudi naše avtomobiliste in tiste, ki to žele postati.

Od leta 1940 do danes se je število konjskih moči, ki poganjajo vse avtomobile v prometu v ZDA, povečalo od 2.757 na 11.375 milijonov KM. Izmed 53,7 milijona gospodinjstev, kolikor jih je v ZDA, 13 milijonov ali točno četrtina izmed njih nima nobenega avtomobila; po en avto ima 33,3 milijona gospodinjstev, po dva 6,7 milijona, po tri ali več avtomobilov pa ima 750.000 družin. Pri tem je zanimivo, da prebiva

štiri desetine družin z najmanj dvema avtomobiloma v predmestjih in uporabljajo vozila predvsem za vožnje na delo in z nje, saj se od treh delavcev in uslužbencev po dva vozila na delo z avtom. Zato odpade 60% vseh avtomobilskih voženj na razdalje do 8 km, ena petina pa na razdalje do 15 km, vtem ko odpade na razdalje voženj nad 100 km komaj 2% vseh voženj. Na poklicne in poslovne vožnje odpade 44% letnih voženj vseh avtomobilov, 21% pa na vožnje iz družinskih razlogov, med njimi predvsem za nakupe po trgovinah, izlete ob koncu tedna in počitniške vožnje, ki dajejo skupaj 35% vseh voženj letno.

Čeprav so ZDA prostorno zelo obsežne, je letno povprečje pre-

voženih kilometrov na en avtomobil zelo nizko: komaj 15.000 do 16.000 km. Povprečna izrabna starost avtomobilov je šest let, kajti po 100.000 prevoženih kilometrih je večina vozil iztrošenih.

Razmerje med moškimi in ženskimi vozniki je v ZDA 6:4 (na deset voznikov je 6 moških in 4 ženske). Vozniško dovoljenje ima v ZDA 48 milijonov moških in 31,5 milijona žensk, pri čemer je ena tretjina voznic v starosti med 30 in 39 let, po dobra petina pa v starostih od 21 do 30 in od 40 do 49 let. Med moškimi je 14% takšnih, ki so prekoračili 50. leto starosti, vtem ko je voznic v tej starosti samo 8%.

In za konec še nekaj podatkov o davkih: Vseh davkov (neposrednih in posrednih) plačajo ameriški avtomobilisti letno 10,6 milijarde dolarjev, pri čemer odpade na dajatve zveznim organom 4,3 milijarde, na dajatve za gorivo 3,6 milijarde in na dajatve posameznim zveznim državam 2 milijardi dolarjev.

VSAK PETI DELAVEC IMA STANOVANJE

ŠE VEČ SREDSTEV ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

Razvoj gospodarstva v naši občini je zahteval izredno povečanje delovne sile. Te pa v mestu ni bilo dovolj. Zato je prihajala iz vseh krajev Slovenije in tudi iz drugih republik. S povečanjem števila zaposlenih delavcev pa ni bilo istočasno zgrajenih dovolj družinskih in samskih stanovanj. Ta problem je postal še posebno pereč zato, ker so bili sprejeti na delo večinoma mladi, samski delavci, ki so se pozneje poročili in si ustvarili družino.

Ker pa podjetja nimajo na razpolago dovolj stanovanj, so prisiljena plačevati prevoze delavcev iz najoddaljenejših krajev.

Da bi ugotovili, kako je s stanovanjsko izgradnjo po posameznih podjetjih v naši občini, koliko je prosičev za stanovanje in koliko delavcev se vozi na delo in kolikšni so prevozni stroški, je občinski sindikalni svet izvedel anketo, ki je pokazala zelo zanimive rezultate.

Vabilu za anketo se je odzvalo 88 sindikalnih podružnic po posameznih podjetjih, v katerih je skupaj zaposlenih 14.621 delavcev. Ta podjetja so zgradila 1.302 družinski stanovanji in 1.430 samskih ležišč. Naše podjetje je zgradilo 724 družinskih stanovanj in stanovanjskih prostorov za 612 ležišč. Ker ni bilo v anketi ločeno, koliko je od vseh delavcev poročenih in koliko je samcev, se ni moglo točno ugotoviti, na koliko delavcev odpade eno zgrajeno in na koliko delavcev eno samsko ležišče. Če povzamemo skupno število stanovanj in samskih le-

žišč v povprečju s številom delavcev, pride na približno 5 delavcev eno zgrajeno stanovanje oziroma eno stanovanjski prostor. Pripomniti pa moramo, da je samo 50 od 88 podjetij gradilo stanovanja oziroma poskrbelo za ureditev stanovanjske vprašanja svojih delavcev. Nadalje je iz pregleda te ankete razvidno, da

KAKO NAPREDUJEJO NEKATERE GRADNJE V OBČINI

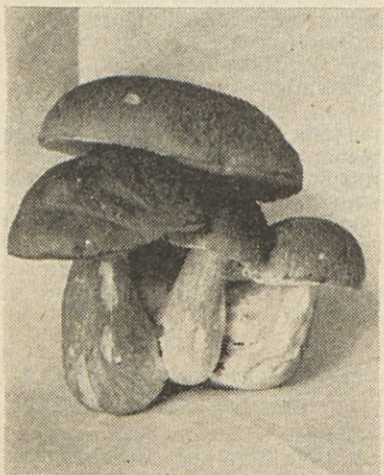
Na Djakovičevi cesti so začeli z izgradnjo dveh litostrojskih stanovanjskih blokov, prav kmalu pa bodo pričeli graditi še tretjega. Okolico okrog mestnih blokov so lepo uredili, pota in ceste so asfaltirali. Hitro se dviga tudi 9-nadstropni stanovanjski blok na Jami in stolpnica ob novi zbiralni cesti, katero so prav te dni asfaltirali od Pavšičeve ceste do križišča na Jami. Iz temeljev se dviga že novi preskrbovalni center pred občino in tudi nov kino bo kmalu sprejel prve obiskovalce. Pod streho je tudi tretji stanovanjski blok ob Scopolijski ulici in dva montažna bloka v Tugomirjevi ulici, v enega so se pa že vselile stranke. S-e

PRED OBRAČUNOM V REPUBLIŠKI LIGI

Po živahni dejavnosti v preteklih mesecih so se judoisti Litostroja znašli pred pričetkom zagriženih borb za dostojno mesto v II. republiški ligi. Prvo tekmovalno so imeli 14. oktobra z Mursko Soboto v Ljubljani. Rezultat prve tekme Litostroj — Murska Sobota je bil 18 : 6. Ostala srečanja v prvem delu lige so: Velenje : Litostroj 21 — X; Kamnik : Litostroj 9 : XII; Litostroj : Drava (Ptuj) 23 : XII in Impol (Sl. Bistrica) : Litostroj 6 : I.

Kot je razvidno iz tabele, bodo Litostrojčani tekmovali doma le z Mursko Soboto in Dravo. V teku so pogajanja s Kamnikom. To srečanje naj bi imeli v Ljubljani. S tem bi številnim simpatizerjem domačega moštva razširili repertoar za eno tekmo.

Urniki treninga Judo-kluba Litostroj v Sercerjevem domu, Drabošnjakova 32: ponedeljek, 18. do 19.30 pionirji; 19.30 do 21.30 člani — torek 17. do 19. tečaj ISL; 19. do 21.30 člani — četrtek, 18. do 19.30 pionirji; 19.30 do 21.30 člani. Oblak

Litostrojski gobar je prinesel v uredništvo našega lista pravo družino zdravih jurčkov, ki smo jih seveda posneli, da jih pokazemo celotnemu kolektivu. Prosimo vse, ki zdaj jeseni dobijo kake nenavadne plodove, da jih prinesejo v uredništvo našega lista

je v letu 1961 samo 29 podjetij določilo sredstva za stanovanjsko izgradnjo v skupnem znesku din 341.395.065, ko so bila izkoriščena v znesku 317.600.353 din, torej je ostalo neizrabljenih še 23.794.712 dinarjev. Sicer v popisu ni navedeno, zakaj teh sredstev niso uporabili, toda nepravilno je, da se denar ni uporabil, medtem ko je v 76 podjetjih prosilo 1.486 delavcev za dodelitev stanovanja, od tega samo v našem podjetju 413.

Se bolj zanimiva pa je ugotovitev, da se v teh 88 podjetjih vozi 1946 delavcev z medkrajevnimi prevoznimi sredstvi, 3.562 pa z lokalnimi, skupaj 5.508 delavcev. V našem podjetju se vozi na delo 960 delavcev, od tega 650 z medkrajevnim prometom in 310 z lokalnim.

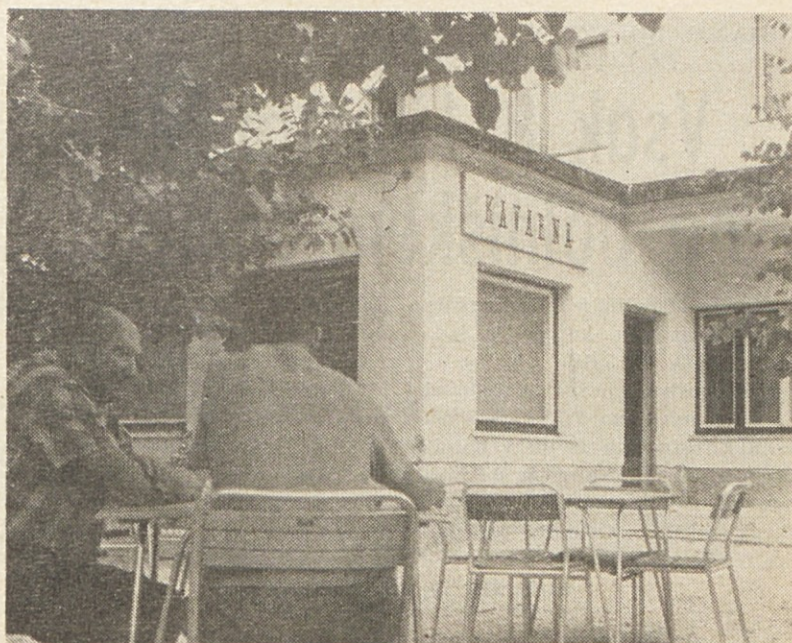
Samo naše podjetje je uporabilo za prevoz delavcev 123.191.000 din, od tega v lokalnem prometu 5.800.000 din.

Če primerjamo torej sredstva, ki so jih podjetja uporabila za gradnjo stanovanj s sredstvi, ki so bila potrebna za prevoz delavcev v medkrajevnem prometu in s številom vloženih prošelj, lahko ugotovimo, da bi se lahko zgradilo le 11 novih stanovanj, če podjetja ne bi uporabila nobenih sredstev za prevoz delavcev. Sredstva za gradnjo stanovanj lahko podjetja črpajo le iz sredstev skupne porabe, medtem ko se krijejo stroški za prevoz delavcev na delo in z dela iz materialnih stroškov podjetja.

Od neuporabljenega zneska 138.104.645 din bi se prenesel po odbitku pripadajočih davkov v sklad skupne porabe le znesek 45.781.690 din, s katerim bi se lahko zgradilo približno 11 stanovanj, če računamo, da bi eno družinsko stanovanje veljalo okoli 4.000.000 din. S-e

Posnetek s svečanosti, ko se je poslavljalo od kolektiva naš zaslužni Litostrojčan, bivši šef HTV službe, tovariš Ivan AHAČIČ

Menda edina kavarna v šišenski občini stoji v Gunceljah. Šiškarji za res potrebujemo novo, večjo kavnaro

Skupnosti socialnega zavarovanja

Socialno zavarovanje delovnih ljudi je v zadnjih desetih letih družbenega upravljanja doseglo pomembne uspehe. Da bi se to delo še bolj preneslo na neposredne proizvajalce, se je socialno zavarovanje decentraliziralo po komunah; hkrati so bile volitve članov v skupščine komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja.

Ta sklep je bil sprejet zato, da bi se zagotovile zavarovancem in organizacijam, ki dajejo sredstva za sklad socialnega zavarovanja, tiste ustrezne pravice in odgovornosti, ki jih morajo imeti kot neposredni proizvajalci.

Ugotovljeno je, da so v zadnjih letih vedno bolj naraščali izdatki v socialnem zavarovanju. V jugoslovanskem merilu so znašali v letu 1956 brez otroških dodatkov 88 milijard dinarjev ali 9,3 % narodnega dohodka.

V ljubljanskem okraju so bili izdatki v letu 1958 samo za zdravstveno zavarovanje 3.972 milijonov, v letu 1961 pa so se narasli na 10.419 milijonov, kar pomeni porast za 260 %, čeprav se je število zavarovancev v tem

obdobju povečalo le za 18 %. Vse to pomeni, da so se večale nesreče pri delu in izostanki zaradi bolezni. Po statističnem pregledu je bilo že v I. polletju 1962 v naši občini 972 nesreč — samo v Litostroju 519. Skupna finančna izguba v občini je bila zaradi tega okoli 94 milijard, nadomestil pa je bilo izplačanih za približno 10 milijonov dinarjev.

Zaradi obolenj je bila finančna izguba okoli 540 milijonov, nadomestil pa je bilo izplačanih približno 16.000.000.

Sedaj, po izvolitvi skupščin komunalnih skupnosti, bodo zavarovanci sami upravljali s svojimi sredstvi. Uzakonjene so pravice oziroma dolžnosti skupščine, ki se nanašajo prav na upravljanje s skladi. Skupščina mora zagotoviti tolikšne sklade, da lahko zavarovanci polno uveljavijo svoje pravice do socialnega zavarovanja. Nekaj dolžnosti pa bodo prevzeli tudi občinski ljudski odbori.

Po sklepu skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje je bilo treba izvoliti 10 skupščin komunalnih skupnosti s 365 člani za našo občino, za občino Medvode pa 41 članov. Volitve je izvedla volilna komisija v osemih večjih podjetjih, kjer je zaposlenih nad 500 zavarovancev v samostojnih volilnih enotah, v 17 primerih pa so bile volitve v volilnih teleshop po delegatih, ki so jih prej izvolila posamezna podjetja na svojih zborih zavarovancev.

Volitve so bile izvedene do 5. oktobra, ker se mora sestati novo izvoljena skupščina komunalne skupnosti za našo občino najkasneje do 20. oktobra 1962.

V našem podjetju smo volili 5 članov v skupščino dne 4. oktobra; izvoljeni so bili dr. Ljubinko Mijatović, Dana Berčič, Karl Polajnar, Alojz Mežnarčič in Vilko Krapež. S-e

DOPISUJ V »LITOSTROJ«!

ZANIMA VAS

PRIŠLI

Valentin Cerar, Jurij Zitnik, Marjan Šilar, Marija Sterban, Franc Topolovec, Ivan Narobe, Jože Žužek, Anton Perkaj, ing. Vilbald Delač, Ivan Miklavčič, Tomo Zmavc, Franc Mihelič, Boris Pavšek, Sonja Mrgole, Branko Ratkovič, Albin Selan, Božidar Najdek, Danijel Kastelic, Peter Erman, Avgust Korber, Drago Lesjak, Alojz Sušteršič, Olga Dimnik, Ferdinand Vrabec, Anton Bregar, Michael Ozimek, Janez Pajk, Anton Štrus, Janez Fortuna, Stanislav Hočevar, Cvetko Ozimek, Alojz Stepec, ing. Boris Letnar, Franc Ihan, Radomir Gavrilč, Martina Godina, Emil Kastelic, Ivan Potočan, Franc Tratar, Ciril Klavs, Franc Kržan, Ferdinand Zorman, Famiť Fačič, Vinko Fojkar, Peter Zupančič, Anton Pavc, Vladimir Horvat, Florijan Vrbec, Hristo Tinev, Avgust Mihalič, Jože Mohoričič, Doroteja Babšek, Milovan Bratič, Jože Hrdžera, Jože Potick, Ana Roštan, Anka Križaj, Viktor Crnko, Jože Novak, Vencelav Kajbič, Anton Terlep, Franc Turk, Ivan Kožar, Josip Sabolec, Rafael Zupančič, Dragutin Ganculič, Franc Miklič, Franc Šoster, Božidar Djerić, Aleksander Hariš, Alojz Zavodnik, Marjeta Lampič, Franc Kuhelj, Marija Uran, Ivan Ikalec, Franc Kopše, Dušan Joksimović, Ciril Mandelj, Mirislav Jocič, Janez Trojar.

ODŠLI

Alojz Fabjančič, Sime Bušljeta, Mirko Korpič, Marko Udovič, Jože Hočevar, Herman Prosenak, Jože Glušič, Marjan Vidrih, Ivan Božič, Ivan Trontelj, Albin Krakar, Franc Kopušar, Nikola Cerjanec, Viljem Lavrič, Albin Matoh, Franc Kranjc, Damir Koren, Feta Fačič, Alojz Ikočev, Milan Pirker, Opoku Agyemang, Emmanuel Diawuo, Tomaž Černivšek, Martina Čerkvenik, Franc Gorenc, Rudolf Perušek, Olga Foltyn, Vincenc Sever, Milan Celik, Edmund Škerbec. Džafer

Alibegović, Rudolf Juvan, Janez Preslesnik, Alojz Plaznik, Stanislav Prepadnik, Janez Miklič, Bogomir Vrtovec, Karel Rebernik, Vladimir Spragar, Jože Pucelj, Stanislav Kavčič, Josip Horvat, Silvij Sinkovec, Milan Stojanovič, Nedo Mičič, Jože Avsec, Jože Bartolj, Ivan Irmačnik, Jože Drolenik, Martin Zajc, Rudolf Smole, Stanislav Popek, Danijel Kastelic, Mijo Horvat, Miroslav Pirč, Ivan Hass, Jože Krapež, Janez Gobec, Ilijaž Karmovič, Jože Blatnik, Franc Vidmar, Rafael Hribar, Janez Demšar, Jože Leskovec, Mehmed Čufurovič, Franc Grandovec, Franc Hribar, Ciril Korosec, Jože Kastelic, Franc Mejak, Roman Strnad, Nikola Podrebarac, Cvetka Režek, Tomaž Pungartnik, Ivan Novak, Janez Vrhovnik, Franc Cankar, Jože Kotar, Franc Peterca, Jože Kavaš, Leopold Ferlež, Franc Račič, Judita Korže, Emil Kastelic, Selim Jeličević, Roman Pirč, Friderik Šušek, Rafael Breznik, Karel Umek, Ferdo Andrejč, Ivan Bišof, Stanislav Kralj, Alojz Petek, Jože Budna, Leopold Rakar, Jože Lesjak, Branko Verč, Franc Mišmaš, Jože Mijač, Marjan Maček, Jože Veršek, Ludvik Vrtič, Viktor Pavlin, Bernard Servici, Marinko Udovič, Ratko Mandič, Michael Zupan, Anton Grabnar, Anka Križaj, Miroslav Šneler, Adela Sajk, Branko Ratkovič, Mile Velikanje, Franc Garvas, Valentin Leskovic, Vojko Jerin, Zdenko Zadel, Vincencij Smole, Vinko Papež, Julijana Karner, Ivanka Mlakar, Bogdan Obšetar, Rudi Kožuh, Ivan Mrak.

Gornje podatke nam posreduje kadrovske sektor.

OBISK PRI NEKDANJEM LITOSTROJČANU ŠENKU

Te dni sta predstavnika sindikalne podružnice in uprave podjetja obiskala bolnega upokojenca dolgoletnega člana našega kolektiva, tovariša Šenka. Bivšemu

Litostrojčanu, ki še vedno živahno ustvarja, saj je samo v zadnjem času priredil razstavo svojih akvarelov v Kamniku in v Ljubljani, želimo čimprejšnjega okrevanja.

OJ, TA VOJAŠKI BOBEN...

Iz Varaždina nam je pisal FERDO ANDREJČ, ki želi preko našega časopisa zasledovati litostrojsko produkcijo. Tovariško pozdravlja kolektiv.

Iz Ploč v Dalmaciji se je oglasil STANE KORELC, ki želi brati naš časopis, hkrati pa pozdravlja oddelek za proizvodnjo turbin in črpalk.

Iz Banje Luke nam je pisal ZVONE BIZOVIČAR, ki pozdravlja celotni kolektiv Litostroja, posebno pa obrat TTS, kjer je bil zaposlen.

Iz Visokega nam je poslal pozdrave JOŽE GLUHODEDOV.

Za redno pošiljanje časopisa nas je prosil tudi MARTIN ZURAN, ki se je preselil v Petrovac na Mlavi.

Iz Mostarja nam je pisal MARJAN DEMIČ, ki pozdravlja kolektiv jeklene litine.

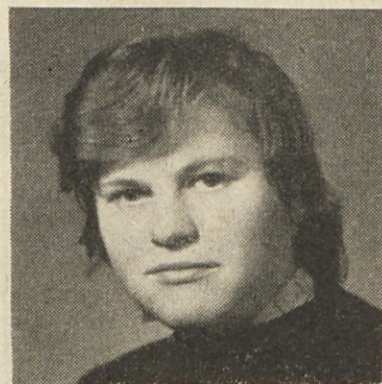
Iz Sibenika nam je poslal prisrčne pozdrave VINKO BUH, ki nam piše, da vsak mesec nestrno pričakuje naš list, saj je v njem mnogo poučnega, a tudi zabavnega čtiva. Lepo pozdravlja monterje črpalk.

SLOVO OD CVETKE

Večer se je spuščal na zemljo, ko smo se pripeljali z litostrojsko godbo v dveh velikih avtomobilih. Pripeljali smo se pozno. Pot iz Ljubljane je bila dolga. Prišli smo, kot da smo prejeli od Cvetke tiho povabilo. Avtomobila sta se ustavila na cesti.

Izstopili smo.

Svet okoli Metlike je valovit. Sem pa tja vidiš redka polja in vinograde, iz zemlje pa gledajo tu in tam skale, ki se zdijo kot črede ovac. Iz vasi je peljala poljska steza, levo in desno obraščena z grmičevjem črnih jagod. Neke so kmetje delali na polju. Nenadoma so se sredi dela ustavili. Po poljski stezi je prihajal spreved. Na vozu za svetlimi stekli je bila bela krsta, v njej je ležala Cvetka. Nenavadna svetloba, ki so jo ustvarjali poslednji žarki zahajajočega sonca, je osvetljevala mrtvaški voz, belo krsto, mladega kmečkega fanta, ki je vodil par konj, in belo oblečena dekleta, ki so hodila za vozom

kot za nevesto, le da je bil njih korak žalosten in zamišljen.

Pridružili smo se sprevedu, ki se je počasi pomikal proti pokopališču. Litostrojska godba je od časa do časa zaigrala žalostno koračnico, ki jo je veter raznašal

daleč naokoli. Bil je že mrak, ko smo prispeli na pokopališče. Na črnem nebu so zableščale zvezde, ko smo Cvetko polagali v temno zemljo. Godba je ponovno zaigrala presunljivo melodijo, nato je zapel zbor radoveljskih deklet. Sledile so še pretresljive besede dr. Alujeviča in Cvetkine prijateljice Silve Žorž. Besede obeh so segale vsem globoko v srce. Tako je bilo naše slovo od Cvetke Režek, še mlade in nadvse vestne članice našega kolektiva. Stara je bila komaj 18 let.

Žalostnih misli smo se vračali s pogreba. Človeku je vselej težko, kadar usoda seže po življenju, ki je vzbrstelo v cvetu mladosti. M. Š.

ZAHVALA

Ob smrti naše ljube Cvetke Režek se za vso pozornost najtopleje zahvaljujemo celotnemu kolektivu Litostroja.

Se posebej smo iz srca hvaležni sindikalni organizaciji Litostroja in osebju kadrovskega sektorja, zlasti dr. Alujeviču in Silvi Žorž za poslovalne besede pri odprtem grobu ter vaši mladinski godbi.

Najožji sorodniki

MALI OGLAS

POROČNO OBLEKO — popolnoma novo — temno sivo, iz najboljšega angleškega kamgarna, za srednje velikega moškega, zelo ugodno prodaj. Informacije dobite na telefonu 583.

Ljubljanski dnevnik, Življenje in tehnika, Komunist, Našo ženo in druge publikacije lahko naročite v uredništvu časopisa Litostroj, telefon 583.

TEHNIŠKE ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

Materialno tehnična osnova komunizma v SZ

V Sovjetski zvezi predvidevajo, da bo leta 1980, to je čez slabih dvajset let, ustvarjena materialno tehnična osnova komunizma.

Industrijska proizvodnja bo narasla za najmanj šestkrat. Takrat bo industrija Sovjetske zveze proizvedla dvakrat več kot proizvajajo danes vse nesocialistične dežele skupaj. Električne energije bo na razpolago od 2700 do 3000 milijard kWh letno, kar pomeni 9 do 10-kratno povečanje. Jekla bodo proizvedli 250 milijonov ton, to je 3,8-krat več kot danes. Nafta bodo načrpali 690—710 milijonov litrov ali 4,7 do 8-krat več. Leta 1980 bodo izdelali še: 19.000 do 21.000 ton sintetičnih smol in plastičnih mas ali približno 60-krat več, 233—235 milijonov ton cementa ali več kot petkrat več. Proizvodnja strojegradišev se bo povečala za 9,8—11-krat. Zgrajenih bo tudi 86 milijonov stanovanj, tako da bo vsaka družina imela komfortno stanovanje. Proizvodnja potrošnih predmetov se bo petkratno povečala. Realni dohodki prebivalstva pa bodo do predvidenega roka najmanj 3,5-krat večji.

Popolnoma brezplačni bodo za vse državljane: izobrazba, medicinska oskrba, stanovanje, komunalne usluge vključno s krajevnim prevozom, družbena prehrana v proizvodnji. Zagotovljeno bo vzdrževanje otrok in vseh za delo nesposobnih ljudi na račun družbe.

Kmetijska proizvodnja se bo povečala za 3,5-krat.

ČE ODPOVE BRISALEC STEKLA

Če med dežjem avtomobilski brisalec stekla odpove, je treba vetrobransko steklo obrisati z volneno krpo, na katero ste pred tem posipali tobak iz cigaret, ki jih imate pri sebi. Izkaze se, da se takega tobačnega prekritja ne držijo kaplje, ki hitro zdrsijo navzdol. Na ta način je vetrobransko steklo dovolj prozorno, da lahko nadaljujete pot.

KUHANJE NA MRZLI PLOŠČI

Neka nemška tovarna je izdelala nov tip štedilnika, ki je pokrit z lepo indukcijsko ploščo iz plastične mase. Na ta štedilnik je treba postaviti navadno ponev na treh nožicah. Vanjo damo meso, ki ga želimo speči. Nekaj minut po tem, ko smo vključili tok, je zrezek gotov. Med ploščo štedilnika in ponev na nožicah lahko brez vsake skrbi, da bi se opekeli, vtakneš roko. Magnetno polje, ki ga proizvaja visokofrekvenčni

PRVI PRENOSNI ELEKTRIČNI SVEDER NA SVETU

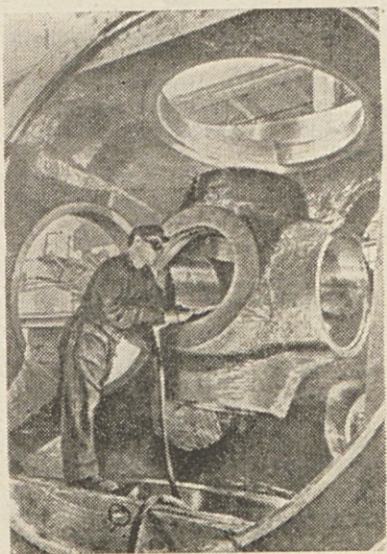

V Londonu so preizkusili nov izdelek, ki pomeni revolucijo v električnem orodju in vključuje popolnoma nove principe delovanja. To je prvi prenosni električni sveder na svetu, ki se lahko uporablja neodvisno od glavnih dovodov ali električnih kablov

generator, inducira v kovinski posodi tokove, ki jo hitro segrevajo. Les, plastične mase in organske snovi se pri tem ne segrevajo. Nožice ponve preprečujejo prenos toplote na ploščo.

KAKO NARAŠČA SVETOVNA PROIZVODNJA ENERGIJE

V času od leta 1929 pa do leta 1937 je vsa svetovna proizvodnja energije naraščala povprečno za 1 odstotek letno, med leti 1937 in 1956 pa za 4 odstotke. V obdobju naslednjih 10—15 let pa pričakujejo prirastek energije najmanj 10 odstotkov letno.

Obdelava tuljke gonilnika Kaplanove turbine moči 100.000 kW v leningrajski turbinski tovarni, s katero imamo prijateljske stike in smo že večkrat objavili njihova pisma.

Zidovi iz steklenih vlaken

Iz raztaljenega stekla pridobivajo vlakna, ki jih potem stkejo v čvrsto tkanino. Ta ima čudovite lastnosti. S primerno obdelavo je lahko čvrsta in trdna kakor kovinska plošča, lahko po želji prepušča ali ne prepušča vlage, je lahko odporna proti vročini ali služi kot izvrsten izolator za električni tok in pline. Če vstopimo v hišo, zgrajeno na klasični način, so zidovi masivni in debeli, da bi bili dobri toplotni izolatorji in ne bi prepuščali zvokov. Zadostuje pa debelina 5 centimetrov, če so zidovi narejeni iz tkanine steklenih vlaken. V tako zgrajenem prostoru lahko po želji vzdržujemo uspešno pozimi toploto, poleti hlad.

VELIKI VELIKEMU

Albert Einstein je rad gledal filme Charlia Chaplina. Nekoč je v pismu, naslovljenem velikemu komiku, zapisal: »Vaš film Zlata mrzlica je razumljiv vsem ljudem na svetu in Vi boste nedvomno za vedno zapisani kot velik človek.«

Na to pismo pa je Charlie Chaplin odgovoril z naslednjimi besedami: »Jaz Vas še bolj občudujem. Vaše relativnostne teorije nihče na svetu ne razume, toda Vi ste vseeno postali zelo velik človek.«

ULTRAZVOK ODKRIVA OGENJ

Neka angleška tovarna je izdelala napravo, ki je osnovana na odkritju, da plamen povzroča ultrazvočne valove. Vsak plamen ima namreč to lastnost, da učinkuje kot nekakšno »ogledalo« ultrazvoka. Princip tega delovanja sloni na dejstvu, da imajo

INDUSTRIJSKI PRAH SEDA S POMOČJO ULTRA-ZVOKA

Tovarniški dimniki v velikih mestih oddajajo v zrak ogromne količine raznega zdravju škodljivega prahu. V borbi proti temu so poljski znanstveniki izdelali originalno napravo za sesedanje tega prahu. Naprava deluje s pomočjo zvočnih in delno ultrazvokov, ki vplivajo na drobne delce prahu. Zdaj proučujejo na Poljskem, kako bi opremili vse tovarniške dimnike z »ultrazvočnimi sirenami«, ki bodo vplivale na trdne delce dima, da se ne bi širili naokrog in bi sedali na določenih mestih.

Morska zvezda

Vsako leto, ko zaključujemo poletniško sezono, se nam pojavljajo skoraj isti problemi glede igral, igrišč, čolnov in podobno. Vsako leto znova zahtevajo in prosijo člani kolektiva vsaj primeren čoln. Pozanimali smo se, kako je s proizvodnjo čolnov v jugoslovanskih tovarnah, in ugotovili, da bi bilo najprimerneje nabaviti športne — montažne čolne pri beograjskem kombinatu Šport. Ti izdelujejo namreč montažne čolne »Šport« in »Morsko zvezdo«, ki z vrsto svojih konstrukcijskih karakteristik predstavljajo zanimivo novost.

Čolna Šport in Turist sta lahka in preproste konstrukcije ter ju je mogoče kupiti gotova ali v delih, ker za montažo strokovno znanje ni potrebno. Šport, dolg okrog 3 m in težak 43 kg, je namenjen za 3 osebe. Poganja se z vesli ali pa z zunanjim motorjem proizvodnje Tomos iz Kopra. Posebnost je, da je prilagojen karoseriji Fiata 600, tako da ga lahko prevažamo na njegovi strehi. »Turist« je večji — za 4—8 oseb, dolg okrog 4,5 m, težak približno 80 kg. »Morska zvezda« je športni čoln s »šofersko šipo«, za 4 osebe in lahko razvije večje hitrosti.

plini v samem plamenu drugačno gostoto, kot jo imajo plini okrog plamena.

Na napravo ne učinkujejo niti hlapi nafte niti katere koli druge izparine.

RADODARNI KRVODAJALEC

Kanadski drvar Albert Bergeron je v tridesetih letih oddal kot krvodajalec 106 litrov krvi. To je eden najbolj radodarnih krvodajalcev na svetu. Če upoštevamo, da je v organizmu odraslega človeka okrog 5 l krvi, lahko trdimo, da je krvodajalec doslej oddal toliko krvi, kolikor je ima 21 ljudi skupaj.

VODA IZ OBLAKOV

Prebivalci gibraltarske trdnjave uporabljajo vodo iz oblakov tako, da so na skalnatih vrhovih gore, ki jo stalno obdajajo oblaki, namestili kovinske mreže. Vodni hlapi oblakov se na njih zgostijo v kapljice, ki se zbirajo v rezervoar mestnega vodovoda.

AKCIJA:

6.000 kg PAPIRJA

Mladinci Litostroja smo sklenili, da bomo do konca oktobra zbrali 6.000 kg starega papirja. Akcija je potrebna zaradi tega, ker mora naša država dati precej deviz za nakup starega papirja, ki ga potem v tovarnah predelujejo v novega. Papir, ki ga bomo nabirali po litostrojskih oddelkih, je treba sortirati (časopisni, pisarniški, celofan, smoljeni in podobno); želimo, da bi akcija »6.000 kilogramov« zajela čimveč mladincev in da bi jo vodje obratov sprejeli z razumevanjem.

Most „Evropa“

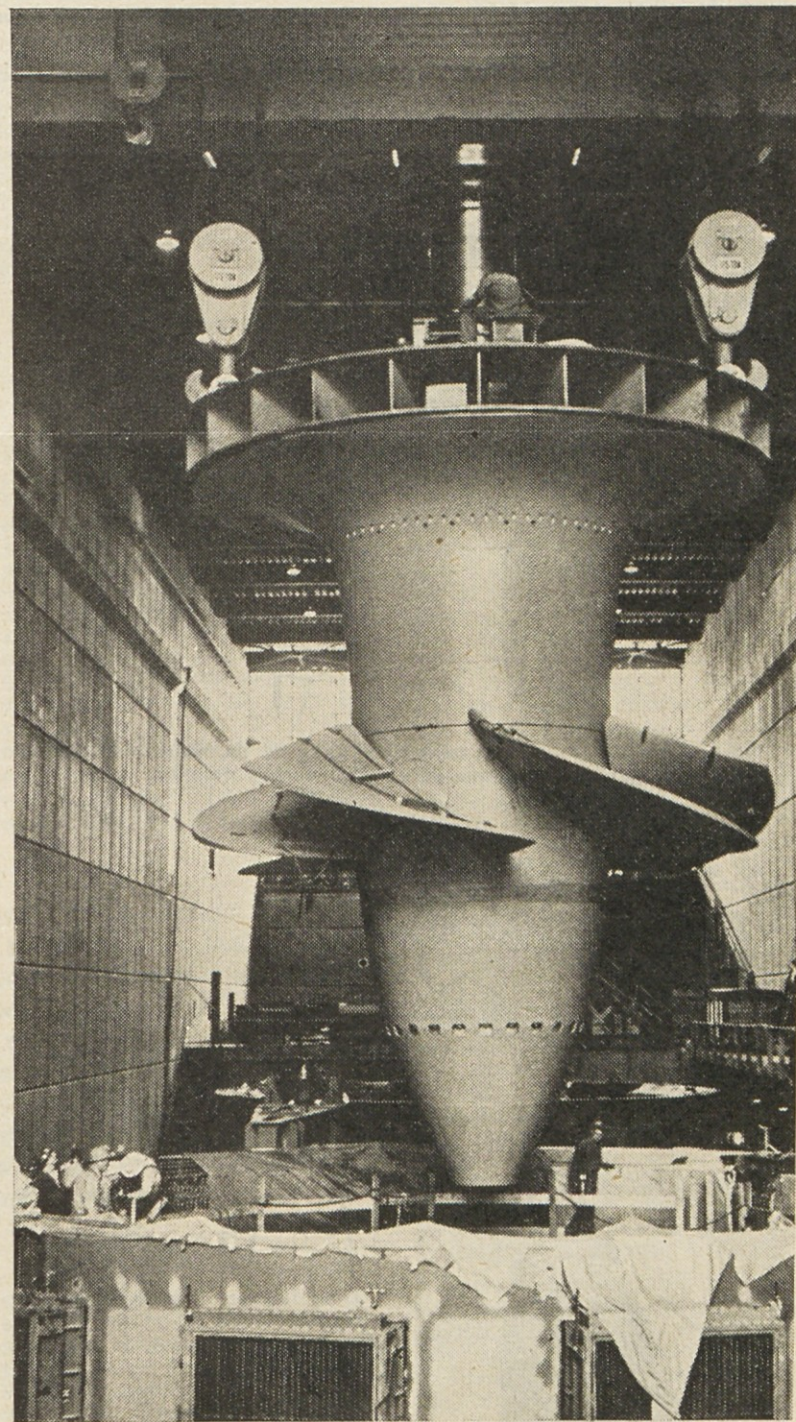
To ime bo nosil najvišji most v Evropi, ki ga sedaj gradijo v dolini reke Zilje na avtocesti, ki povezuje mesto Innsbruck z mrežo italijanskih avtocest. Dolžina mostu bo znašala okrog 700 metrov. Stal bo na ogromnih železobetonskih stebrih, med katerimi bo najvišji meril 150 metrov. Dolžina srednje razpetine bo znašala 200 metrov, njena višina pa bo imela 190 metrov nad površino vode. Predvidevajo, da bo most izročen prometu tik pred začetkom zimskih olimpijskih iger v februarju leta 1964.

SOVJETSKE CENTRALE ZA INDIJO

Sovjetska zveza bo v okviru sedanjega petletnega načrta oskrbela opremo in stroje za 16 indijskih hidro- in termocentral. S tem bodo po pisanju indijskega tiska znatno ublažili posledice pomanjkanja električne energije, ki je ena izmed glavnih indijskih gospodarskih težav.

EKSKAVATOR (KOPAČ) — VELIKAN

Za izkoriščanje površinskih plasti premoga je neka ameriška premogovna družba naročila velikanski ekskavator, katerega lopata bo imela prostornino 87,4 m³. Roka tega gigantskega stroja bo imela dolžino 64 m. Pogon tega orjaškega kopača bo oskrbovalo 52 elektromotorjev raznih moči od 1/4 do 3 tisoč KM. Skupna moč vseh motorjev bo znašala 12 tisoč KM, skupna teža ekskavatorja pa 7 tisoč ton. Stroj bo upravljal en sam operater, ki bo sedel v svoji kabini v višini petega nadstropja. Na svoje delovno mesto bo operater prihajal s pomočjo posebnega dvigala.

BRITANSKE TURBINE INSTALIRANE V AMERIŠKI HIDROELEKTRARNI

Impozantna slika britanskega turbinskega tekača med spuščanjem v turbinski jašek v hidroelektrarni Priest Rapids v državi Washington, ZDA. Sestavljen gonilnik ima celotno dolžino 44 ft. 8 in. in tehta približno 350 ton.

Angleška družba bo za ta projekt dobavila 114.000 KM turbin in generatorjev in pet 183.000 KVA transformatorjev. Te vodne turbine so vertikalne Kaplanove turbine z nominalno zmogljivostjo 114.000 KM pri padcu 78 ft, vendar lahko proizvajajo 131.000 KM pri padcu 84 ft. Vsak od generatorjev vertikalnega dežnikastega tipa ima nominalno zmogljivost 83.000 KVA pri hitrosti 85,70/min, vendar lahko proizvaja 95.500 KVA; faktor moči je 0,95 v obeh primerih.

Projekt Priest Rapids je eden od cele vrste hidroelektrarn, ki jih grade za izrabo moči vodnega sistema reke Columbie za distribucijo na severozahodni obali Pacifika.

Izdelovalec: The English Electric Comp. Ltd.

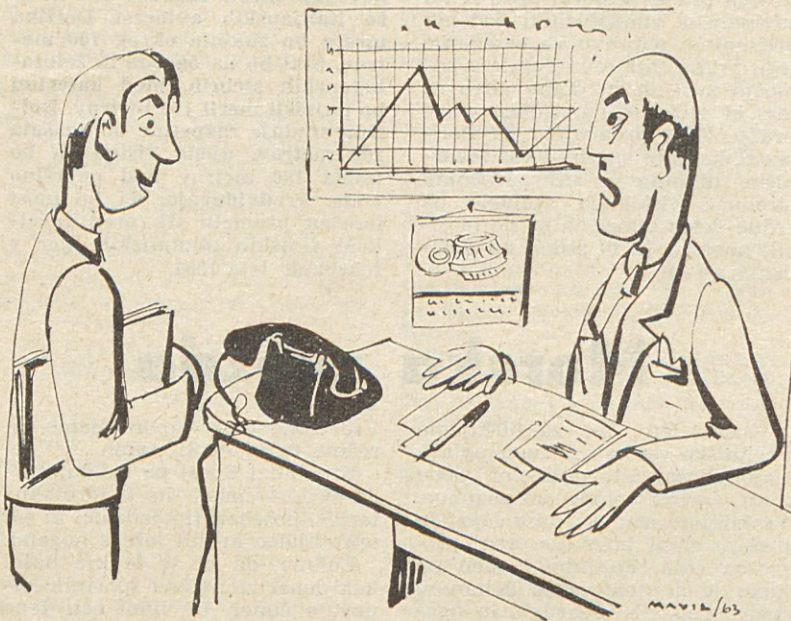
ZA RAZVEDRILO

PO KONTROLI

»Kaj pa je tole, tovarišica?«
»Toaletni papir.«
»Od kdaj pa uporabljate za to
— pisarniški papir?«

TOVARIŠ ALI GOSPOD

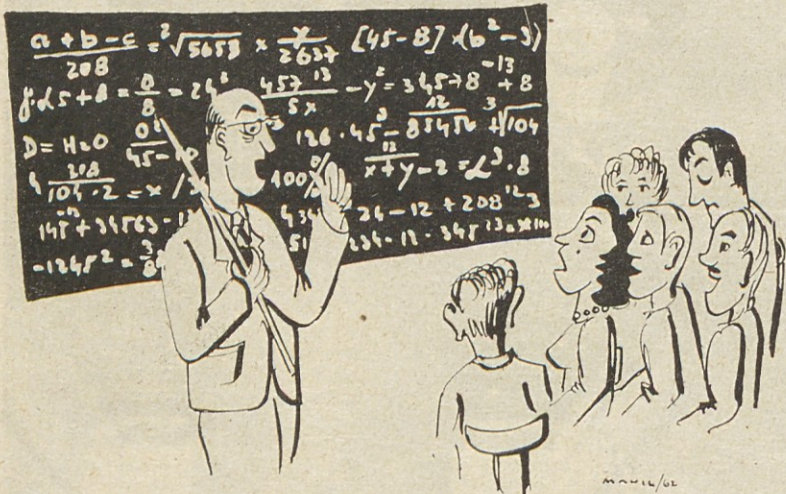
»Danes sem zadnjič ostro opomnil delavca Janeza, da nisem go-
spod, ampak tovariš.«
»Tako, tako — — — prav ste ravnali, gospod šef.«

PODNAJEMNIŠKA

»Ali ima žaka že tako velikega
sina?«
»Kaj še, to je njegov podnajem-
nik, ki mu je sedel za vrat!«
(Vsako namigovanje izklju-
čeno!)

MINIMALNI OSEBNI DOHODEK

»No, tako — — — zdaj ste videli, kako se na najpreprostejši in
najkrajši način lahko izračuna minimalni osebni dohodek.«

IZ DRUGE EKONOMSKE ENOTE ...

»Glej, stroj teče, delavca pa ni
zraven. Ustavi ga!«
»Ne, tega pa že ne bom nare-
dil — sem iz druge ekonomske
enote ...«

PREVIDNOST

Si tudi ti tak na partijskem
sestanku?

STROJNIŠKI VESTNIK

glasilo oddelka za strojništvo,
inštituta za turbostroje,
društva strojnih inženir-
jev in tehnikov LR Slo-
venije.

Prinaša aktualne članke iz
strojništva,
pregled domače in tuje
strokovne literature,
društvene vesti,
poročila o delu in uspe-
hih vseh vodilnih tovarn
strojne industrije.

Izhaja dvomesečno v nakladi
3000 izvodov.

Uredništvo in uprava: Ljub-
ljana, Aškerčeva 16.

TEHNIKA

Časopis »Tehnika«,
organ Zveze inženirjev
in tehnikov Jugoslavije,
izhaja vsakega prvega
v mesecu.

Obseg:

1. Splošni del tehnike
2. Naše gradbeništvo
3. Rudarstvo in metalur-
gijo
4. Strojništvo in elektro-
tehniko
5. Kemično industrijo
6. Prehranjevalno industri-
jo
7. Promet
8. Organizacijo dela
9. Obvestila industrijskih
podjetij o njihovih pro-
izvodih in tehničnih do-
sežkih

Vsaka številka obsega
približno 25 strani velike-
ga formata 21×29 cm.

Letna naročnina: 12.000
dinarjev.

Posamezna številka: 1250
dinarjev.

Naročila pošiljajte na na-
slov: DIREKCIJA ZA IZ-
DAVAČKU DELATNOST
»TEHNIKA«, Beograd,
Kneza Miloša 7/II; telefon
30-106, 30-057 in 30-024

FİCKI

»Ali veš, kje je kakšen moj-
ster?«

»Tamle debatirajo, koliko žro'
njihovi fički!«

PO DOPUSTU

»Ne, ne žena, pečenke pa že ne bom jedel.«
»Ampak možek, bodi no vendar pameten, saj nisi več na dopustu
v Fiesi.«

LITOSTROJČANI!

- Berite in širite nedeljsko
- izdajo
- »LJUBLJANSKEGA
- DNEVNIKA«!
- Mesečna naročnina
- 100 dinarjev

PRI LITOSTROJSKEM ZDRAVNIKU

»Kako spite ponoči?«
»Kot top!«
»Kakšen poklic pa imate v Li-
tostroju?«
»Delavec v nočni izmeni sem.«

»Gospa Meta, kaj tudi vi prosite
za povečanje osebnega dohodka?«